

Advocata Croatiae

List svetišta i župe Majke Božje Remetske :: Uskrs 2016. :: Zagreb :: godina 20. :: broj 59 :: cijena 15 kuna

www.zuparemete.net

*Sretan
Uskrs!*

»Volim svoju domovinu Hrvatsku. Zato želim da svi gradimo na Bogu i s Bogom svoj život. Tada ni ružne riječi, krivi sudovi, ni nemiri oko nas, ne mogu srušiti naš životni dom. Jer, Isus i njegova ljubav naša su snaga«, kazao je remetski župnik o. Čirko na duhovnoj obnovi hrvatskih branitelja.

Blagoslovom i molitvom – sretan Uskrs!

Svakom je čovjeku na njegovu životnom putu Bog podario i druge osobe upravo onakve kakve je stvorio i kakvi su oblikovani u vremenu i prostoru. Oblikovala ih je obitelj, zatim uža zajednica, škola, šira zajednica, radno mjesto, profesionalnost... No jedno ih jamačno spaja poput niti na koju se nižu ljudski životi sa svojim »sudbinama«, a to je vječnost kojom ravna Stvoritelj. Sva ta različitost ljudske nesavršenosti uklapa se u Crkvu koja je jedna, sveta, katolička i apostolska. Zanimljivo je da se rijetko naglašava da je Crkva istodobno sveta i grešna. Sveta je po neporočnosti Kristova života, njegova uskrsnuća kojem prethodi muka, križ i smrt. Sveta je jer je vodi Duh Sveti. Upravo je Uskrsli Bogočovjek putokaz svakidašnjega ljudskoga života koji sadrži tri ključna elementa – muku, smrt i uskrsnuće. Sve je to prožeto ljubavlju prema čovjeku i njegovoj svakidašnjici. Dakle, Bog šalje Sina da izravno svjedoči ljudima svoju ljubav i žrtvu. Njegov primjer jamstvo je vječnosti. Upravo se na tom putu nalaze ljudi u svojoj svakidašnjici koji po ljudskoj naravi i nesavršenosti čine Crkvu koja je narod Božji. Kratki nesavršeni ljudski život satkan je od svakidašnjih sitnica i nepredvidivih izazova, a na drugoj strani često se čini da je ljestvica svetosti visoko postavljena. Premda se ponekad čini da su svetci živjeli u davnoj prošlosti, svjedoci smo vremena života ljudi neporočna života sa svojom naravi kakvu im je Bog dao. I o

prvoj obljetnici smrti o. Vjenceslava Miheteca niz je pozitivnih svjedočanstava o onome što je činio za svoj red i župnu zajednicu. Brojni se još sjećaju sluge Božjega kardinala Franje Kuharića, zatim bl. Alojzija Stepinca. Povezanošću s remetskim svetištem, gdje su bili prepoznatljivi, upravo oni pokazuju da za svetost nije potrebno puno: biti ono što jesu s odgovornošću prema Bogu i čovjeku i službi koja ti je povjerena. Svatko je od njih odgovarao na izazove i nedače, a na drugoj strani nisu uzmicali pred istinom i širenjem zajedništva. Ono što danas naglašava papa Franjo, posebno u minuloj Godini osoba posvećena života i izvanrednoj Jubilarnoj godini milosrđa, oni su to činili. Izlazili su na rub društva, okupljali i privlačili podjednako svakoga čovjeka, posebno potrebitoga duhovne pomoći i ljudske blizine. Svojim životom svjedočili su Uskrs ne bojeći se muke i smrti. Suvremenim vjernik u svom ovozemaljskom hodočasničkom životu i traženju puta često upire pogled s pitanjem: A što ti kažeš, kršćanine? Ne što je rekao sv. Ivan od Križa, sv. Terezija Avilska ili netko treći. I to su uzori, ali pitanje je svakomu od nas: Što ti svjedočiš, što činiš? Jesu li svetci i njihove misli koje se često citiraju obični paragrafi kojima se mjeri nečiji život ili je život stvarnost svakoga pojedinca koji je neponovljiv u vremenu i prostoru? Oslonjeni jedni na druge, shvaćanjem ljudske nesavršenosti, ne suđenjem i osudom, nego blagoslovom i molitvom – sretan Uskrs!

IMPRESSUM

Izdavač: Župa Uznesenja BDM - Remete
Za izdavača: o. Antonio-Mario Čirko
Adresa uredništva: Česmičkoga 1, 10000 Zagreb
Telefon: 01/4500 500, **faks:** 01/4580 952
E-adresa: zupa.remetec@gmail.com
Glavni urednik: o. Antonio-Mario Čirko
Izvršni urednik: Vlado Čutura

Lektura: Ivan Blažević

Fotografija na naslovniči: Duhovna obnova hrvatskih branitelja

Foto: Mario Dušak

PBZ Žiro-račun: HR1423400091510697474

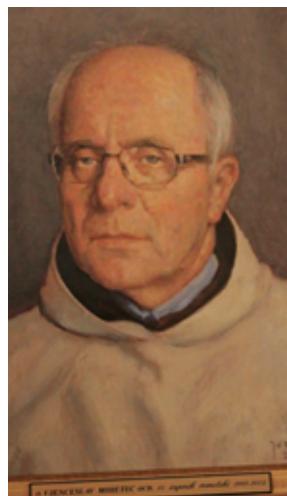
ISSN: 1331-4092

Grafička priprema: Slavica Čutura

Tisk: M-PRINT, Zagreb

Časopis izlazi tri puta godišnje: za Uskrs, Božić i Veliku Gospu

8

Prva godišnjica
smrti o. Vjenceslava
i promocija
knjige »Duša
remetskog romara«

Za
o. Vjenceslava
svi ljudi su
bili dobri i
dragi

12

IZ STATISTIKE ŽUPE
(od 2010. do 2015.
godine)

Poziv na
svjedočenje
Božje ljubavi
rastavljenima,
nevjenčanima
i umirućima

20

Koliko
znanost
može reći o
Bogu?

Dr. sc. Stipe
Kutleša

26

I ŽUPNA ZAJEDNICA
IMA »SVOGA«
RUKOMETASA -
LUKU ŠEBETIĆA

Praktični
katolik i
vrhunski
športaš

37

Duhovna obnova okupila hrvatske branitelje

Zagovornici Hrvatske za
ozdravljenje domovine

- 4 Smrt i uskrsnuće uvijek gledati zajedno - o. Jure Zečević
- 6 O grijehu propusta - o. Antonio Mario Čirko
- 15 Je li biti vjernik pitanje imidža?
- 17 Remetski župljani u raljama Prvoga svjetskog rata

- 18 Remetski »fotokroničar« Marko Dušak
- 23 Roditeljima često nedostaje sigurna ruka - Jadranka Bizjak Igrec
- 28 Što je novac i kako se prema njemu odnositi? - prof. dr. Marijana Ivanov
- 30 Hrvoje Habljak: snima, piše, slika, ilustrira....

- 32 Škola u bolnici
- 34 Strah od kumovanja
- 36 Kronologija
- 39 Mladi o milosrđu
- 42 Sakramenti
- 43 Matice

Smrt i uskrsnuće uvijek gledati zajedno

Autor:
**o. Jure
Zečević**

O Uskrsu se može govoriti i pisati na mnogo načina. Ni jedan članak, ni jedna knjiga ne može toliko temeljito opisati Uskrs da zahvati sve vidove uskrsnog otajstva i ispuni različita očekivanja različitih čitatelja. Stoga valja imati u vidu da je i ovo naslovljeno uskrsno razmatranje subjektivan izbor iz velikog broja mogućih uskrsnih tema.

Jedna od stvari koja mi se u kontekstu slavlja Uskrsa čini vrijednom posvešćenja jest to da je čak i na posve praktičnoj razini korisno smrt i uskrsnuće ne gledati razdvojeno, nego zajedno. Gledamo li smrt samu za sebe, pokop i grob čine nam se zadnjom postajom postojanja naših bližnjih i doimaju se kao prestanak, pa i određeno poništenje njihovih života. Smrt tada jako boli, obuzimaju nas tuga i žalost vrlo snažnog stupnja, što može prouzročiti veliki stres, sve dotle da neki ljudi, da bi izdržali situaciju, moraju posezati i za »tabletama za umirenje« kako ne bi upali u očaj i izgubili kontrolu nad svojim postupcima. Gledali se smrt zasebno, a ne u cijelovitom kontekstu rođenja, smrti i uskrsnog prijelaza u novi način života, mi vidimo samo gubitak bliske osobe i što je veća bila povezanost s njome, veća je i bol koju osjećamo, žalost nas preplavljuje.

No postavlja se pitanje moramo li – budući da sebe sebi i drugima predstavljamo kao kršćanske vjernike – u takvim egzistencijalnim trenutcima, ali i inače kada razmišljamo o prolaznosti zemaljskog života, baš toliko očajavati i žalostiti se.

Prevelika žalost i stresnost smrti bližnjih, kao i strah pred vlastitom smrću, mogu se ublažiti, pa i potpuno nestati uspijemo li smrt gledati zajedno s uskrsnućem, tako što ćemo ozbiljno i čvrsto uzeti svoju kršćansku vjeru koju isповijedamo u nicejsko-carigradskom vjerovanju, da je umrli Isus »pokapan«, »uskrsnuo« i »uzašao na

nebo« te stoga i mi, dionici njegove ljudske naravi, po njegovoj vječnoj božanskoj naravi, iščekujemo »uskrsnuće mrtvih« i »život budućega vijeka«. Upravu takvu vjeru, vjeru u takvu stvarnost, isповijedamo svake nedjelje i blagdana nakon evanđelja i propovijedi. Ta bi vjera dakle trebala doći do izražaja u istinskom vjerniku u trenutcima susreta sa zemaljskom smrću bližnjih i pri razmatranju vlastite prolaznosti.

Premda je posve prirodno i logično da gubitkom bliske osobe osjećamo prazninu, žalost i bol – i Isus je zaplakao za mrtvim prijateljem Lazarom – ipak nije baš ni dosljedno ni logično da vjernik dopusti da ga takvi osjećaji posve obuzmu, shrvaju i bace u potpuno beznađe i očaj. Starozavjetna Knjiga mudrosti naime veli o umrlim pravednicima: »Očima se bezbožničkim čini da oni umiru i njihov odlazak s ovog svijeta kao nesreća; i to što nas napuštaju kao propast« (Mudr 3, 2–3). Vjernik će, kaže ista starozavjetna mudrost, naći snagu i utjehu upravo u tome što vjerom ozbiljno i čvrsto prihvata objavu: »duše su pravednika u ruci Božjoj i njih se ne dotiče muka nikakva« (Mudr 3, 1). Vjernik, dakle, u pogledu preminulih zna: »Za malo muke zadobili su dobra velika jer Bog ih je stavio na kušnju i našao da su ga dostojni« (Mudr 3, 5).

Upravo nerazdvojeno, povezano i istodobno gledanje i smrti i uskrsnuća, upravo snažno razbuđena vjera da zadnju riječ o nama nema smrt, nego uskrsnuće u vječni život, daje snagu i hrabrost sedmorici braće iz Druge knjige o Makabejcima da podnesu mučeniku smrt: »Ti nam, zlikovče, oduzimaš sadašnji život, ali će nas Kralj svijeta, zato što umiremo za njegove zakone, uskrisiti na život vječni« (2 Mak 7, 9). Vjernik zajedno s prorokom Izajjom upire pogled u svemoć svoga božanskog Stvoritelja i isповijeda: »Tvoji će mrtvi oži-

vjeti, uskrsnut će tijela» (Iz 26, 19) i u toj vjeri kliče: »Probudite se i kličite, stanovnici praha!« (Iz 26, 19). Zahvaljujući tom povezanom motrenju smrti i uskrsnuća, kršćani prvih stoljeća tjelesnu smrt nazvali su »dies natalis« – »dan rođenja«, rođendan za nebo.

O Uskrsu se osobito sjećamo Kristova uskrsnuća. No ako bi Kristovo uskrsnuće bilo samo njegovo, ako se ono ne bi odražavalo i na nas, onda zapravo i ne bismo imali puno toga slaviti jer nam njegovo uskrsnuće bez našega uskrsnuća ne bi donosilo vječnu puninu života i

Biti istinskim kršćanskim vjernikom znači posve ozbiljno uzeti obećanje sv. Pavla da »ovo raspadljivo treba da se obuče u neraspadljivost i ovo smrtno da se obuče u besmrtnost« (1 Kor 15, 53).
Gledamo li smrt i uskrsnuće zajedno, umjesto razdvojeno, ovogodišnji Uskrs može nam biti uistinu radostan

spasenja. Ipak, Kristovo i naše uskrsnuće, uči sv. Pavao u Prvoj poslanici Korinćanima, nerazdvojno su povezani: »Ako nema uskrsnuća mrtvih, ni Krist nije uskrsnuo. Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša. Zatekli bismo se i kao lažni svjedoci Božji što posvjedočimo protiv Boga: da je uskrisio Krista, kojega nije uskrisio, ako doista mrtvi ne uskršavaju. Jer ako mrtvi ne uskršavaju, ni Krist nije uskrsnuo. A ako Krist nije uskrsnuo, uzaludna je vjera vaša. (...) Onda i oni koji usnuše u Kristu, propadoše. (...) Ali sada: Krist uskrsnu od mrtvih, prvina usnulih!« (1 Kor 15, 12-20).

I ove godine svetkovina Uskrsa pita svakoga od nas poimence: »Vjeruješ li, Ante, Mate, Petre... Katice, Marice, Verice... vjeruješ li uistinu u 'uskrsnuće mrtvih'?« O tome hoće li naš iskreni odgovor biti: »vjerujem«, »ne vjerujem« ili »ne znam« ovisit će i stupanj naše hrabrosti i snage u susretanju sa smrću. Biti istinskim kršćanskim vjernikom znači posve ozbiljno uzeti obećanje sv. Pavla da »ovo raspadljivo treba da se obuče u neraspadljivost i ovo smrtno da se obuče u besmrtnost« (1 Kor 15, 53). Gledamo li smrt i uskrsnuće zajedno, umjesto razdvojeno, ovogodišnji Uskrs može nam biti uistinu radostan. Sretan nam Uskrs, Isusov i naš!

O grijehu propusta

- *Polako sam počeo povezivati i riječi iz pokajničkog čina na početku mise kada isповijedamo: »Sagriješih vrlo mnogo mišlu, riječju, djelom i propustom.«*

Autor:
o. Antonio
Mario Čirko

Već kao dijete čuo sam za izraz grijeh propusta. Pitao sam se što sam to propuštao. Učio sam redovito, pazio sam da nikada ne propustim misu, redovito sam gledao svaku večer crtić u 19.15 sati, koji nikako nisam želio propustiti. Ako ga ne bih stigao pogledati, smatrao sam to svojim velikim propustom. Možda mladoj generaciji koja na internetu i televiziji ili preko raznih elektroničkih uređaja svoje spremljene crtice i filmove na hard diskovima može gledati kada želi sve ovo izgleda kao daleka prošlost, ipak i danas je sve isto jer mediji i društvo povećavaju apetite mnogih ljudi i svi osjećaju da nešto propuštaju. No jednoga dana čuo sam u crkvi na propovijedi kako je jedna bolesnica bila teško bolesna, a nitko nije pozvao svećenika za bolesničko pomazanje. Župnik je spomenuo da je tu prisutan grijeh propusta članova njene obitelji. Tada sam zapravo prvi put shvatio da govor o ovoj temi ne uključuje mene i moju ugodu ili zadovoljstvo koje propuštam ili nisam ostvario, nego da je grijeh propusta povezan s ljudima koje mi Bog šalje na životnom putu.

I propustom!

Polako sam počeo povezivati i riječi iz pokajničkoga čina na početku mise kada isповijedamo: »Sagriješih vrlo mnogo MIŠLJU, RIJEČJU, DJELOM I PROPUSTOM.« Tada sam čuo i za jednu priču koja govori da se pakao jednoga dana bio gotovo popunio, a vani je ostao stajati veliki red ljudi koji su u povorci čekali da uđu. Đavao je bio prisiljen zatvoriti ulaz. Ostalo je još nekoliko mjesta i ona su bila pripremljena najvećim grješnicima. Đavao je počeo ispitivati kandidate.

Napokon zapazi jednoga kojega prije nije bio uočio.

— Što si ti učinio? — upita.

— Ništa. Ja sam nevin i ovdje mi nije mjesto.

— Ipak, morao si nešto učiniti kad si ovdje. Svi su nešto skrivili.

— Znam to dobro, ali ja sam se uvijek držao daleko od ljudi. Drugi su ostavljali djecu da umru od gladi ili su ih prodavalii u roblje, slabije su odvajali i izbacivali iz društva. Vidio sam kako ljudi progone druge, ali nisam zalazio u tu masu. Na njima je krivnja. Nikada nisam učinio ništa zlo.

— Baš nikada? — smijuljio se zlobno đavao. — Jesi li siguran da si sve to vido?

— Vlastitim očima.

— I ništa nisi učinio?

— Ne, baš ništa.

Đavao se naceri i odredi: — Uđi, prijatelju moj. Ovdje je mjesto za one s propustom.

Danas kada sam svećenik, župnik i redovnik karmeličanin, vidim veliku odgovornost koju mi je Bog dao za župu. Nije dovoljna lijepa propovijed, nego su potrebna konkretna djela ljubavi. Nekada niti govorimo niti djelujemo, a još više toliko dobra propuštamo.

Sveta Terezija Avilska svjesna je važnosti aktivne brige za svakoga čovjeka. U njezino vrijeme protestanti su se širili i pridobivali sebi mnoge ljude. To ju je boljelo i molila je Gospodina da popravi tako veliko zlo. Dala bi, piše svetica, i tisuće života samo da spasi neke od duša koje su se guibile. Ali sada slijedi ono bitno što želim posebno naglasiti. Naime netko može pomisliti: ta što se može posebno i veliko napra-

viti da se neke situacije promijene? Dolazi napast da se posustane odmah na početku. No to je propust i prevažna je ustrajnost. U tom smislu Terezija shvaća da može sa svoje strane učiniti barem ono malo: slijediti evanđeoske savjete i da ih slijede i sestre s njome. A s druge strane uzda se u dobrotu Božju, jer on nikada ne otkazuje pomoći onomu tko poradi njega odluči sve ostaviti (usp. Put k savršenosti 1, 2).

Učini nešto ako si kršćanin!

Svatko od nas treba iskoristiti talente koje mu je Bog dao. Terezija je slijedila evanđeoske savjete, nastojala što bolje i autentičnije ostvarivati svoj redovnički život te su time njezin trud i predanje donosili plodove. Dakle, talenti su uvijek za nečije dobro. Zato i Isusova prisposoba o talentima ima veliko značenje za svakoga od nas i poziva nas na odgovornost, ali i na nesebično i radosno darivanje sebe drugima. To tada postaje velika pobjeda protiv propusta.

Sjećam se kada sam na studiju na Višoj medicinskoj školi išao na praksu na ginekološki odjel i trebali smo u sklopu toga gledati abortuse. Nisam želio biti dio toga i javno sam digao glas da ne želim ići. Sve su me moje kolegice ismijavale, čak i jedna kolegica za koju sam znao da ide redovito u crkvu i nisam to od nje očekivao. Rekao sam da će ostati moliti se za te žene i za sve one koji su utjecali na to da se dogodi taj strašan zločin. Osjetio sam duboki mir jer palo je svjedočanstvo i zahvaljivao sam Bogu što sam tako jasno mogao progovoriti o zlu abortusa. Sljedeći dan prišla mi je ona kolegica, ispričala mi se i rekla da joj je žao što je bila dio svega toga te mi je zahvalila što sam joj pomogao da sada gleda sve drugačije. Danas vidim: da sam slučajno šutio, možda bi sve drugačije ispalo i bio bi to veliki grijeh propusta.

Duhovna zrelost ne sudi, nego djeluje

Da bi se autentično i odgovorno kršćanski živjelo, potrebna je duhovna zrelost. Duhovna zrelost omogućuje nam da gledamo šire. Počinjemo sagledavati ljude oko sebe i njihove potrebe, uviđamo da smo dio župe, dio kršćanskih obitelji, dio domovine u kojoj živimo. Dakle, ne gledamo samo vlastite

mo samo vlastite brige i probleme, nego se solidariziramo s ostalim ljudima i njihovim problemima. Tako se umjesto grijeha propusta očituje i živi dar ljubavi.

Svetci su nam primjer. Nedavno sam bio u Rimu kada je veliko mnoštvo vjernika na ulicama čekalo da u svečanoj procesiji prodju neraspadnuta tijela svetih o. Pija i Leopolda B. Mandića. Tih dana kolone ljudi čekale su da se u bazilici sv. Petra pomole pred tom dvojicom svetaca. Oni su bili potpuno predani Bogu, nisu gubili vrijeme, nego su svaki trenutak posvećivali dobru i ljudima u potrebi. Zato i danas nakon svoje smrti privlače mnoge k sebi kako bi njihov primjer bio putokaz prema Isusu.

Kako mi možemo zadobiti nepatvorenu ljubav i jednostavnost života kakvom su se dičili svi svetci, a tako i o. Pio i Leopold B. Mandić u nasljedovanju Krista? Postoje mnoge molitve koje nam pomažu da postanemo sličniji Kristu i da od sebe udaljimo grijeh propusta. Preporučujem pobožnost Božjemu milosrđu. Zaključujem ovo razmišljanje molitvom koja je dio pobožnosti Božjemu milosrđu: Neka rijeke Tvoje Krvi i Vode, što su utekle Tvomu srcu, ugase žar vatre čišćenja, da se i tamo proslavlja moć Tvojeg milosrđa.

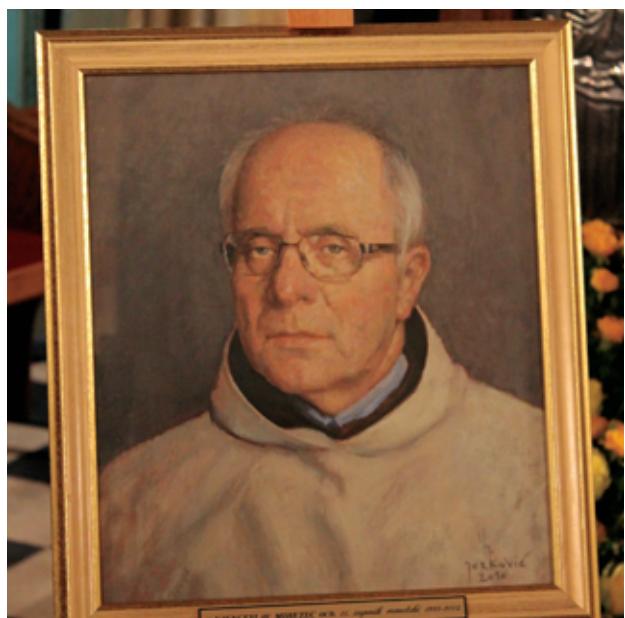

Duhovna zrelost omogućuje nam da gledamo šire. Počinjemo sagledavati ljude oko sebe i njihove potrebe, uviđamo da smo dio župe, dio kršćanskih obitelji, dio domovine u kojoj živimo. Dakle, ne gledamo samo vlastite brige i probleme, nego se solidariziramo s ostalim ljudima i njihovim problemima. Tako se umjesto grijeha propusta očituje i živi dar ljubavi.

Prva godišnjica smrti o. Vjenceslava i promocija knjige »Duša remetskog romara«

Za o. Vjenceslava svi ljudi su bili dobri i dragi

- *Ljubav prema rodnom kraju: Bukovcu, Remetama, Gračanima, Markuševcu, Čučerju, Šestinama, cijelom Prigorju.*

Ucrkvi Uznesenja B. D. Marije na nebo slavljenja je misa za o. Vjenceslava, a potom je predstavljena novoizšla knjiga »Duša remetskog romara«.

Misno slavlje predslavio je provincial o. Srećko Rimac, koji je među ostalim rekao: »Dobili i dragi ljudi, rekao bi o. Vjenceslav, danas smo se okupili u ovome svetištu Majke Božje Remetske da služimo euharistiju za dušu dragog nam o. Vjenceslava o godišnjici njegova prijelaza u vječnost koja se dogodila 12. veljače prošle godine. Vjerujem da nam je svima još živo sjećanje na te dane koje smo proživljavali prošle godine u ovo doba. Mi, braća karmelićani u samostanu, znali smo da je održavao puno duhovnih vježba bogoslovima u raznim biskupijama Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Vojvodine, ali ipak bili smo iznenadeni kada je na sprovodu i nakon njega mnoštvo svećenika i bogoslova reklo da im je on bio duhovnik i isповjednik. Pa i sam pisac predgovora najnovije knjige koja će večeras biti promovirana, prof. Željko Tanjić, rektor Hrvatskog katoličkog sveučilišta, predivnim riječima je opisao svoje iskustvo s o. Vjenceslavom koji mu je bio duhovnik još iz doba kada je bio bogoslov. Odlazak o. Vjenceslava iznenadio je sve, pa tako i nas redovnike, braću karmelićane. Budući da je puno toga nosio, njegov odlazak od nas je tražio da njegove obveze preuzmu drugi redovnici. Tek kada je otisao, vidjeli smo koliko je stvari nosio i koliko nam je značio. Često se dogodi da bismo ga htjeli priupitati za mnoštvo stvari koje je samo on znao i onda vidimo koliko nam nedostaje. Sigurno je da nedostaje i mnoštvo siromaha i studenata kojima je pomagao.

'Hodajuća enciklopedija'

O darovima kojima je Bog obdario o. Vjenceslava mogli bismo puno govoriti. Pokušat će spomenuti samo neke. Bio je izvrstan poznavalac povijesti Hrvatske i povijesti Crkve, a osobito je dobro poznavao povijest Zagreba i Prigorja i bio, kako kaže povjesničar prof. Domagoj Novosel, 'hodajuća enciklopedija'. O o. Vjenceslavu mogli bismo zaista puno govoriti. No na ovu prvu godišnjicu njegova prijelaza Gospodinu, budući da će večeras biti promocija knjige 'Duša remetskog romara', želio bih malo govoriti o njegovoj golemoj ljubavi prema svom rodnom kraju: Bukovcu, Remetama, Gračanima, Markuševcu, Čučerju, Šestinama, cijelom Prigorju. Kako u predgovoru knjige piše prof. Tanjić: 'Redci ove knjige otkrivaju nam tankotčnost i finoću Slavekove duše, njegov gotovo pjesnički duh, oblikovan na tradiciji hrvatske književne i pjesničke riječi, njegovu zaljubljenost u remetsku i prigorsku prirodu, sraslu u naravni vez s liturgijskom godinom, posebice s marijanskim svetkovinama i proštenjima, sa svecima. Kao da iz tih redaka čujete glasove, vidite slike i udišete mirise svih proštenja, sretra, hodočašća i čujete tih i neumoran žubor romarske molitve.'«

Remetska crkva može se zvati

'Slavekova crkva'

»Ljudi je nazivao dobrima i dragima. Neki ljudi se na sve žale, svi su im loši, a za o. Vjenceslava svi su ljudi bili dobri i dragi. Tako je i govorio: *Dobri idragi ljudek!* I završit će riječima iz predgovora knjizi prof. Željka Tanjića: 'O. Vjenceslav i dalje zove: *Dobri i dragi ljudi, dojdete i vi v Remeta. Čaka vas Majčica Božja i Isuseka na ruka drži i vam ga bu v srce diela i žnjim vam bu duše i sunca dala. Nišće ne da te kaj ona da. Fala joj i slava budi.*'«

Na kraju propovijedi provincial o. Rimac posebno je iznenadio i obradovao sve okupljene kada je rekao da remetsku crkvu možemo zvati Slavekova. Kao što zagrebačku katedralu zovemo Stepinčeva, s pravom možemo i remetsku crkvu zvati crkva o. Vjenceslava.

Pjesmom »K suncu prosi saka roža« započela je promocija knjige poslije misnog slavlja. Već prvi taktovi bude sjećanje na o. Slaveka. U toj pjesmi on je s nama. Zatim je uslijedio tonski zapis, crkvu je ispunio glas o. Slaveka: »Srećen vam Božić, dobri i dragi ljudi.«

S. Zdenka Broz, članica Karmelskog svjetovnog reda i uredništva, pozdravila je uzvanike i sve prisutne koji su se odazvali pozivu na promociju.

Predstavljanju su nazočili Marko Vuković kao izaslanik kardinala Josipa Bozanića, provincial o. Srećko Rimac, prior o. Zlatko Pletišić, upravitelj svetišta Majke Božje Remetske, braća karmelićani, mons. Lovro Cindori, dugogodišnji upravitelj svetišta Majke Božje Bistričke, župni vikar u župi Marija Bistrica Miroslav Markić, svećenici, redovnici i redovnice, obitelj o. Vjenceslava Miheteca, zatim zagrebački gradonačelnik Milan Bandić, Stipe Zeba, prof. Silvije Novak, mr. Dinko Bilić, Marina Ljubišić, članovi Karmelskog svjetovnog reda, župljeni i brojni hodočasnici remetskog svetišta.

»Živo se sjećam o. Vjenceslava, suradnje s njim i njegova truda oko obnove Svetišta«, rekao je u obraćanju prisutnima gradonačelnik Bandić, dodavši: »Sjećam se i jednog od njegovih projekata, znanstvenog skupa povodom 200. godine osnutka župe Remete. Okupio je nekoliko znanstvenika iz župe, pozvani su bili ugledni sveučilišni profesori i dupkom ispunili veliku samostansku dvoranu u Remetama. Bio je presretan odazivom i izlaganjima, a neispunjena mu je želja bila objava predavanja u zborniku radova. Obećavam da će Grad Zagreb biti pokrovitelj tog zbornika i da će ove godine izići. Sigurno bi to bilo jako drago o. Vjenceslavu.«

O tome kako je došlo do ideje o nastanku knjige govorila je glavna urednica i poglavara Karmelskog svjetovnog reda s. Tea Živković. »Nedostaje nam svima ono: 'Dobili i dragi ljudi'. Svaki put bilo je izgovoreno iz srca, iz duše, ne kao puka uzrečica. Nedostaje nam i ono: 'Da poslušam što mi to govori Gospodin', a i pozdrav: 'Pozdravite svoje doma, budite si dobri ko kruh i učinite danas nešto lijepo za Boga.'

Zato se u srcu rodila ideja o knjizi da nam to ostane zapisano. Župljeni su me poticali i hrabrili svojim povjerenjem i finansijskom pomoći, a o. provincijal je Svetovnom redu dao veliko povjerenje i omogućio uporabu Slavekove duhovne baštine. To je bio početak.

Krajem kolovoza prošle godine mala grupa hodočasnika predvođena o. Dariom bila je u Španjolskoj u posjetu sv. Tereziji Avilskoj, a bili smo i u Segoviji u crkvi u kojoj se nalazi grob sv. Ivana od Križa. Grob je prekrasno, bogato ukrašen i pitala sam o. Darija kako takva raskoš u siromašnom mjestu, za skromnog redovnika? O. Dario je rekao: 'Tako su mu htjeli pokazati koliko im je značio.' Taj čas došla mi je misao: tako ćemo i mi ovom knjigom, i ako Bog da još pokojom, pokazati koliko je nama značio o. Slavek.

Sjećanje na jedan razgovor u kojem je Slavek rekao kako bi bilo lijepo progovoriti po domaći da se ne zaboravi kajkavska riječ i da se ne zaborave običaji, *kak je to negda bilo*, odredilo je sadržaj knjige. Znao bi reći: pričajte o tome svojoj djeci i unucima.

Hvala prof. Željku Tanjiću koji je napisao predgovor, hvala gospodi Tanji Baran koja je napisala pogovor i hvala Domagoju Novoselu, profesoru, na dodatku. Oni su svojim riječima obogatili knjigu.

Nadam se da ćete uživati čitajući knjigu jer će vam sjećanje na o. Slaveka biti tako živo da će mnogima izmamiti i pokoju suzu. Bio nam je pravi putokaz do Boga. Učio nas je: 'Uprise pogled u Boga, njega slušajte i idite hrabro naprijed kroz sve nedaće. On vas nikada neće ostaviti.' Iste

te poruke nalazimo i u ovoj knjizi, ali izrečene na poseban, samo njemu svojstven način.

Hvala mu što je slušao naše svagdanje svjetovne probleme i u njih unosio Boga. I ponovit ću: ova knjiga je naše hvala za ono koliko nam je značio, koliko nam je Boga dao i približio. Zahvalimo mu svi pjesmom», pozvala je s. Tea.

Crkvom se zaorila pjesma Dragutina Domjanića »Fala«. Bilo je dirljivo gledati ljude očiju punih suza i slušati silinu osjećaja zahvalnosti koji su se stopili u toj pjesmi.

Glavni urednik *Karmelskih izdanja* prof. dr. o. Jure Žečević, karmeličanin, pozdravio je prisutne u ime uredništva. »*Karmelska izdanja* su zajednički nakladnik Hrvatske karmelske provincije sv. oca Josipa, samostana Udruge bosonogih karmeličanki te karmeličanki Božanskog Srca Isusova. S velikim je zadovoljstvom uredništvo *Karmelskih izdanja* prihvatiло i uvrstilo *Dušu remetskog romara*, knjigu o. Vjenceslava, u jedan od svojih jedanaest formiranih nizova, u niz 'Duhovne meditacije', kao 43. knjigu toga niza.

Zahvaljujem onima koji su svojim radom na stručnoj i tehničkoj razini pridonijeli objavljuvanju ove knjige: lektoričici štokavskih dijelova teksta Katici Majdandžić-Stupac, lektoru kajkavskih dijelova teksta Domagoju Novoselu, ko-rektorici Spomenki Jurić, grafičkoj urednici Senki Blažeković, autorima fotografija i grafičkih motiva o. Dariju Tokiću, Vlatku Gmazu i Damiru Poljančiću, direktorici tiskare *Grafocentar Jasmini Vince* te osobito urednici knjige Teodori Živković i Karmelskom svjetovnom redu (OCDS).

Podsjećam da su *Karmelska izdanja* već za života o. Vjenceslava objavila dvije njegove knjige, koje su u potpunosti raspačane. To svjedoči da je o. Vjenceslav ne samo za života bio rado slušan, nego i da je nakon zemne smrti rado čitan. Njegova ljudska toplina i posvećenost Bogu i bratu čovjeku

Prof. dr. Tanjić: »Redci ove knjige otkrivaju nam tankoćutnost i finoću Slavekove duše, njegov gotovo pjesnički duh, oblikovan na tradiciji hrvatske književne i pjesničke riječi, njegovu zaljubljenost u remetsku i prigorsku prirodu, sraslu u naravni vez s liturgijskom godinom, posebice s marijanskim svetkovinama i proštenjima, sa svecima. Kao da iz tih redaka čujete glasove, vidite slike i udišete mirise svih proštenja, susreta, hodočašća i čujete tih i neumoran žubor romarske molitve.«

prepoznata je dakle ne samo u našim karmeljskim okvirima, nego – svjedoci smo evo i kod ove promocije – mnogo šire: 'duša remetskog romara', duša o. Vjenceslava privlači i osvaja također duše i srca mnogih 'remetskih romara'. Neka nas spomen na o. Vjenceslava potakne da se i mi, kao što piše na naslovnici ove njegove novoizisile knjige, istrgnemo iz svojih bespuća i bezbožnosti te se *svrstamo u red 'vječitih Božjih putnika'*.«

Veliki kroničar zagrebačkog Prigorja

Povijest Gračana i Remeta bila je motiv za suradnju o. Vjenceslava i doktoranda na odsjeku za povijest Hrvatskih studija sveučilišta u Zagrebu prof. Domagoja Novosela, čiji je znanstveni interes povijest zagrebačkog Prigorja.

»'Mrtvo je se kaj sme imeli radi, nadu za nadom živlenje nam ruši, gineju želje, al samo popevke, još mi živiju kak negda vu duši', stihovi su Dragutina Domjanića Karleka. Ti su stihovi moto i pokretač cijele knjige, knjige koja je rekvijem zagrebačkom Prigorju.

August Šenoa, Marija Jurić Zagorka, Milutin Majer, Miroslav Fric Krleža, Fran Franc Galović, svi su oni u knjizi našli svoje mjesto, ali Domjanić je na prvom mjestu.

O. Slavek je posljednji veliki kroničar zagrebačkog Prigorja.

Iako je bio duhovnik i svećenik, prikazao bih ga, osvijetlio kao amaterskog povjesničara jer on je to doista bio.

Knjiga je mala enciklopedija ne samo Remeća, nego cijelog zagrebačkog Prigorja, od Granešine na istoku do Mikulića i Bijenika na zapadu. Sve je to nekada bio jedan prostor s istom demografskom strukturom, jezikom, arhitekturom i običajima. A onda početkom šezdesetih godina prošloga stoljeća taj se svijet u kojem je rođen i Slavek Mihetec počinje drastično mijenjati. Slavek to primjećuje, zapisuje, promišlja i to mu duboko smeta i boli ga. On žali za Prigorjem četrdesetih, pedesetih godina, žali i za Zagrebom, bijelim Zagrebom tog doba... Koliki je Slavekov strah za njegovim voljenim Prigorjem i Zagrebom najbolje govori to da se on boji ne samo da je se *mrle, da ničesa više ni, neg da su čak mrtvi i oni kaj su te imeli radi, tam na gruobju spiju*.

Znači Slavek smatra da čak i ako egzistira, postoji nešto od staroga Prigorja, nema nikoga tko bi to istinski i sa žarom volio. To je njegova tužna konstatacija. Upravo zbog toga često citira remetskog romara i najvećeg prigorskog pjesnika Dragutina Domjanića koji je u svoje doba na prijelazu stoljeća doživljavao šok zbog propasti jednog plemićkog svijeta u kojem je odrastao i nestanka svega onoga što je volio u njemu.

Nestanak običaja, demografske promjene, promjene jezika, arhitektura, nestanak prigorskog identiteta koji živi još samo preko folklora, ali *kak je Slavek znal reći*, folklor nije život, život je *negde drugde*.

Osobito ga boli nestanak našeg *kaja*, kaj mu je na duši. 'Po dolu i gaju, po dragomu kraju od kojeg nam lepšega ni.' Po tom dragom nam kraju svoju dragu *popevku popeval* je slatki naš kaj. Kaj. *Dragi, slatki koji ima žmah dobrote. Koji ima oči svetleće, koji ima ruke šireće, koji ima noge žureće. Koji ima srce kak širom otprta vrata, kaj vu duši ima špiglec na koje je moći navek videti sebe. Ljudeki dragi kaj naš med nas spada!*

Kao što sam već rekao, knjiga je mala enciklopedija zagrebačkog Prigorja. U dodatku smo izradili i mali prigorski kajkavski rječnik da se štokavci lakše snađu u njoj.

Zaključio bih riječima koje sam zapisao u dodatku knjizi: Knjiga će svoju težinu i značaj ponajviše dobiti u onom trenutku kad je u ruke uzme neki dječak ili djevojčica, nebitno je li ta osoba rođena u Remećima, Bukovcu ili Gračanima ili je ovdje doseljena. Bitno je da knjigu i Slavekove tekstove primi bistra uma, široka srca i otvorene duše.

Potom neka dopusti tim toplim kajkavskim riječima, toj bogatoj kulturi koja je cvala ovdje na zelenim proplancima i ubavim dolinama stotinama godina, koju je Slavek nacrtao svojim riječima u maniri ponajboljih slikara, da uđu u nju i tu ostanu. I ako se to sjeme ljubavi prema svemu tome primi u srcu barem jedne osobe, a Majka Božja Remetska blagoslovi tu ljubav i privrženost kakvu je gajio Slavek, tada će ova knjiga postići svoj cilj, a Slavekove želje i nadanja naići na plodno tlo.«

O. Zlatko Pletikosić zahvalio je svima na dolasku i sve prisutne pozvao u samostansku dvoranu na domjenak.

Zbor je pjesmom i posebno nadahnutom izvedbom uzveličao promociju i učinio je svečanijom, pomno birajući pjesme koje je o. Slavek najviše volio.

Vrijedne žene, župljanke, pod budnim okom Ane Čokor, organizare su i pripremile domjenak na kojem bi im pozavidio i profesionalni catering.

Hvala svima, bio je ovo zajednički trud mnogih koji bi mogao poslužiti kao školski primjer uspješnog timskog rada.

Izvještaj pripremila: s. Tea Živković

IZ STATISTIKE ŽUPE (od 2010. do 2015. godine)

Poziv na svjedočenje Božje ljubavi rastavljenima, nevjenčanima i umirućima

- *Nije samo odgovornost na župniku, nego u prvom redu na suradnicima, pa i na cijeloj župnoj zajednici da traži modele i način da svi osjetе da su dobrodošli, a ono što im pripada po kanonskom pravu to će im se pružiti.*

Autor:

Vlado Čutura

Na kraju svake kalendarske godine praksa je da se u župnim zajednicama objavljuje statistika. U njoj se donose prikupljeni podatci koje župe po svojoj ustaljenoj praksi šalju ordinarijatima, a istodobno je obznanjuju svojoj zajednici. Analizom i tumačenjem podataka s različitoga stajališta mogu se promatrati rezultati kretanja stanovništva, broja rođenih i umrlih, zatim kvaliteta života i zdravstvene zaštite, prakticiranje religioznosti. To su samo neki pokazatelji, no isto tako pastoralni rad trebao bi se temeljiti na analizi, jer danas je sve manje-više dostupno u statističkim mjerilima.

U godini dana 25 krštenja manje

Remetska župa po svom teritorijalnom uređenju kao ustrojbena jedinica Grada Zagreba slovi kao jedna od ljepših, tj. poželjnijih kvartova za život. Unatoč tomu brojke su u ponekim segmentima zabrinjavajuće ili pomalo zbumujuće. Ako se izuzmu oni koji ne teže niti imaju povezanost sa župom, statistika u onom osnovnom segmentu pokazuje pad krštenih u remetskoj župi iz godine u godinu. U 2015. godini u župi su bila 124 krštenja, što je za 25 manje nego u prethodnoj godini, ali iz župe ih je kršteno 73. Nadalje, među roditeljima krštenih od 73, njih 15 nije imalo sakramen-

ženidbe. Godinu ranije 2014. iz remetske župe bilo je 91 krštenje, a među njima za 13 nije bilo sakramenta ženidbe roditelja. U 2013. godini, kada je bilo 103 krštenika iz remetske župe, za 12 krštenih roditelji nisu imali sakramentalni ženidbeni vez. Statistika iz 2012. godine donosi podatak da je kršteno 97 djece s područja remetske župe, devetero djece je iz građanskog braka, a petero ih je izvanbračnih. Iz civilnoga braka u 2011. godini kršteno je 14 djece, a izvanbračne petero, s time da je u toj godini bilo 94 krštenih iz župe. Nadalje, u 2010. godini iz župe je kršteno 106 djece, 11 ih je kršteno iz građanskoga zakonitog braka, a šesteru ih je izvan braka.

Pastoral civilnoga braka i nevjenčanih

Slične su brojke i ranijih godina kad su u pitanju krštenja, s time da broj krštenih opada. Puke brojke ne bi značile ništa, na primjer, da se radi o ulasku u neku od organizacija, stranaka ili o nekom društvenom području koje i nije od životne važnosti. Ali kada se radi o životu župe, svaki podatak, svaka brojka ima svoju važnost i težinu. U našoj župi vidljiv je pad broja krštenih, tj. onih koji bi trebali pomladivati i širiti župnu zajednicu kroz radost novoga života. Premda je sve u Božjim rukama, ipak je na neki način poziv vjernicima da se više otva-

raju Bogu. Često postoji strah od rađanja djece zbog ekomske nesigurnosti. Zato je dobro biti povezan sa župnom zajednicom u kojoj se kroz međusobna iskustva može prepoznati Božja briga i pomoć, ali i konkretna međusobna povezanost obitelji i međusobno podupiranje. Osim toga, ima situacija kada nevjenčani ili roditelji u građanskem braku misle da zbog svoje situacije ne mogu krstiti djecu. U tom smislu važan je i angažman pastoralnih djelatnika, da posvijeste roditeljima u takvim životnim okolnostima da možda mogu riješiti svoj status crkvenim vjenčanjem, a ako nije moguće to, ništa ih ne prijeći da krste svoju djecu i tako ona postanu članovi Crkve. Nije samo odgovornost na župniku, nego u prvom redu na suradnicima, pa i na cijeloj župnoj zajednici da traži modele i način da svi osjete da su dobrodošli.

Bog ne poznaje »vjerničke elitne postrojbe«

Statistika neće popraviti ničiju vjeru ako se netko grozi nad zabrinjavajućim podatcima, a još manje ako isključuje nekoga iz zajednice ili ga straši sudom svojih mjerila. Bog je ljubav, on je jedini koji razumije svako svoje stvorenje, a čovjek, posebno kršćanin, treba biti posrednik i prihvaćati svako ljudsko biće kao Božje stvorenje. Bog ne poznaje »vjerničke elitne postrojbe«, nego svakomu neprestance nudi mogućnost da krene iznova novim, njegovim putom, putom Božje ljubavi. Taj put se utire dok je čovjek živ, a zato su primjer brojni životi svetaca koji su živjeli u različitim životnim fazama i okolnostima.

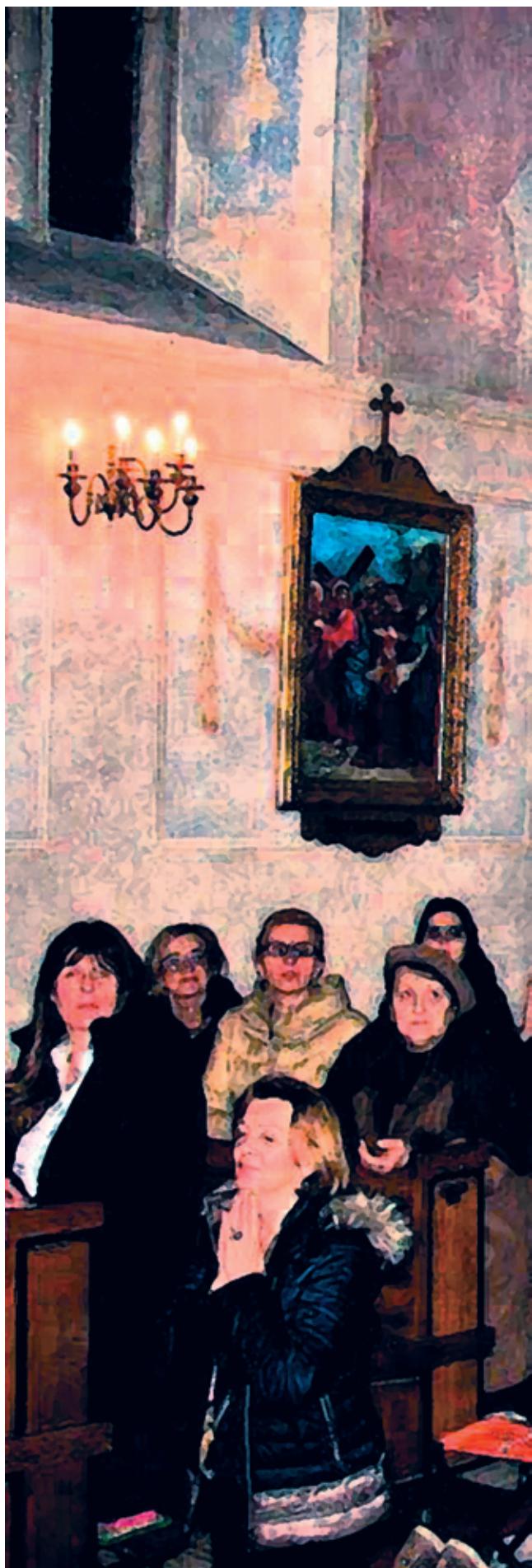
U remetskoj župi statistika upućuje na niz mogućnosti u većem angažmanu i svećenika i laika, tj. cijele župne zajednice. Primjerice, statistički gledano u matice umrlih: u 2015. od 98 umrlih bez sakramenta je umrlo njih 44, u 2014. od 76 umrlih bez sakramenta umirućih je 34, a u 2013. od 85 umrlih bilo je 39 bez sakramenta umirućih. U 2012. umrlo je 77 župljana, od toga njih 46 bez sakramenta umirućih. Prije toga u 2011. 48 ih je umrlo bez sakramenta od ukupno 87 ubilježenih u matice umrlih, dakle više od polovice. U 2010. od 80 pokojnika 49 ih je umrlo bez sakramenta. Ponovno se nameće pitanje prilagodbe

pastorala, počevši već od ranih predavanja na vjeronauku, katehezi do šire župne zajednice. Zašto je to tako?

Nije stvar župnika, nego cijele zajednice

Ne kritizirajući nikoga, ali ako krenemo od težnje za sakramentom krštenja do bijega od sakramenta umirućih, nameće se logično pitanje – kolika je odgovornost u sustavu, a kolika na samom pojedincu? Lijepo je u zajednici iznijeti statistiku dolazaka na vjeronauk, posebno prije sakramenata, broj raznih zajednica, vijeća, svećenika, profesora, aktivnih laika... Tu treba tražiti zajedničke odgovore, to nije – kako se često čuje – samo stvar roditelja, župnika, vjeroučitelja, profesora, susjeda...? Gdje se ne osjeća sretnim i ispunjenim, čovjek tamo ne ide, posebice dragovoljno, ma bila to obitelj, crkva, kafić, igralište! Svakomu se postavlja pitanje: Što nudim ja? Gdje nam je duhovna palijativna briga za umiruće, a remetska zajednica je poprilično brojna? Što je s duhovnom skrbi za umiruće? Ne može i ne smije sve biti na župniku ili nekom drugom administrativnom osoblju. I ne tako davno, rijetko bi se moglo proći kroz bolničke hodnike, pa i ulice gdje žive stariji i bolesni, a da se ne bi sreo netko iz župe, bilo u habitu ili bez njega, tko je čuo na nedjeljnoj misi: »Pozdravite svoje, ponesite blagoslov bolesnima!« I tu je sta-

tistika usmjeravajuća, jer u prošloj godini bilo je 385 posjeta starijima i bolesnima, godinu ranije 354, a u 2013. godini stariji i nemoćni pohođeni su 393 puta, dok je po-hod starijim i bolesnima u 2012. bio 462 puta. Statistika pokazuje da se kvaliteta života i zdravstvena skrb posljednjih godina poboljšala. Na primjer, prosječna starosna dob umiranja u prošloj godini u našoj župi bila je 75,27 godina, a u 2014. iznosila je iznad hrvatskoga prosjeka, čak 77,3 godine. Prema podatcima Državnog zavoda za statistiku u 2012. godini, u Hrvatskoj je za oba spola prosječna starosna dob bila 77,0 godina.

Na kraju, zaključujući ovaj članak, želimo još jednom naglasiti brigu za bolesne i umiruće. Sakrament bolesničkog pomazanja, koji se često spominjao kao nešto što treba izbjegavati, treba vidjeti kao sakrament ohrabrenja i osnaženja, ali i Božje blizine. Župnik je to ovih mjeseci nastojao svima posvijestiti, a mi kao župljani nastojmo biti u našim sredinama širitelji pravoga značenja toga sakramenta, a time i svjedoci Božje ljubavi. U tom smislu zato vjerujemo da će sljedeće godine statistika biti upravo to svjedočanstvo Božjega milosrđa u čijoj se Svetoj godini upravo nalazimo.

Lijepo je u zajednici iznijeti statistiku dolazaka na vjeronauk, posebno prije sakramenata, broj raznih zajednica, vijeća, svećenika, vjeroučitelja, aktivnih laika... Tu treba tražiti zajedničke odgovore, to nije – kako se često čuje – samo stvar roditelja, župnika, vjeroučitelja, profesora, susjeda... Gdje se ne osjeća sretnim i ispunjenim, čovjek tamo ne ide, posebice dragovoljno, ma bila to obitelj, crkva, kafić, igralište!

Je li biti vjernik pitanje imidža?

- Budimo svjesni da dolazi vrijeme kad se traži i hrabrost i odvažnost u svjedočenju vlastite vjere. Morat ćemo zanemariti imidž u dobrom dijelu licemjerne, prevrtljive i trendovima podložne javnosti i biti svoji.*

Zivimo u svijetu dojmova, slike i stereotipa... Nije važno što se uistinu dogodilo, nego što su mediji prenijeli i što ljudi misle da se dogodilo. Nije važno kakav je netko, nego kakav ga glas bije u javnosti i kakav ima imidž. Zato je mnogima važnije kako se prezentiramo nego kako uistinu živimo. U tom društvu spektakla, kada nas informacije zasipaju iz minute u minutu i nameću trendove koje nekriticisti prihvaćamo, više nismo kadri razlučiti važno od nevažnoga, bitno od nebitnoga, pa čak i pitanje vjere postaje pitanje imidža.

Sjećamo se početka devedesetih u Hrvatskoj kad su mnogi koji su godinama bili daleko od oltara i vjere nahrupili u prve redove naših crkava. Naglasiti svoj vjerski odgoj u ranoj mladosti, pozvati se na kršćanska načela ili se pojaviti na nekom važnom crkvenom slavlju bilo je uistinu »in«. Godinama kasnije, kad je u globalnoj javnosti imidž Crkve bio poljuljan, kad je ateizam promoviran na državnoj razini kao nešto u modi, i kad je uslijedilo etiketiranje katoličke zajednice u Hrvatskoj kao konzervativne i zaostale, naglo se smanjio broj onih koji su u hrvatskoj javnosti hrabro svjedočili svoju vjeru. Često smo se pitali — kako to da u zemlji u kojoj se 90 % građana izjašnjava vjernicima nemamo pravih katolika u vrhu vlasti? Dapače, medijski prostor dobivali su oni koji su nekada bili uvjereni katolici pa su, eto, shvatili sve zablude i pogreške Crkve i kritički se počeli odnositi prema njezinu ulazu u suvremenom društvu.

Javno se deklarirati kao vjernik, angažirati se u župi ili katoličkoj udruzi te javno zastupati katolička načela u medijima proteklih godina bilo je prilično izazovno. Bez obzira na rezultate, profesionalni angažman ili stajališta koja su zastupali, lijevo orientirani i aktivistički nastrojeni mediji svrstavali su ih u dio »nazadnje« Hrvatske. Sve većom popularnošću pape Franje, koji je svojim djelovanjem, otvorenosću i zagovaranjem milosrdne Crkve uspio pridobiti simpatije čak i nevjernika, imidž katolika u globalnoj javnosti donekle se

počeo mijenjati. Dapače, čak su i neki ateisti pokušali uzeti dio te popularnosti, podupirući stajališta pape Franje i tvrdeći kako je on, eto, na njihovoj liniji. Dio naših vjernika kojima je, osim vlastitog uvjerenja i odnosa s Bogom, važan i imidž u javnosti, ohrabrla je činjenica da su konačno u vrhu države praktični vjernici. Drugima će pak to biti krunski dokaz za dodatni obračun s vjerom, kao zaprekom i kočnicom razvoja, ako Hrvatska ne uspije napraviti planirane pomake u gospodarstvu i politici. Prema tome pitanje je koliko će trajati i taj trend popularnosti vjere u Isusa Krista, koji su pokrenuli papa Franjo i izbori u domovini.

Činjenica je da u vremenima u kojima živimo biti istinski katolik nije lako i da će mnogima (kad je imidž u pitanju) to više štetiti nego koristiti. Zato budimo svjesni da dolazi vrijeme kad se traži i hrabrost i odvažnost u svjedočenju vlastite vjere. Morat ćemo zanemariti imidž u dobrom dijelu licemjerne, prevrtljive i trendovima podložne javnosti i biti svoji. Da to uistinu neće biti lako i da će tražiti čak i žrtvu govore i mnogi primjeri iz Europe, gdje su mnogi pokleknuli i počeli plivati nizvodno, prepustajući se trendovima.

Mnogima postaje »crvena krpka«?

Nekada je naš europski kontinent bio izrazito kršćanski i kršćanstvo je trajno obilježilo njegovu povijest, ali i sadašnjost, bez obzira koliko suvremena Europa to nastojala ignorirati. Kultura, znanost, pa i politika stoljećima su stasale pod utjecajem Katoličke Crkve, a kršćanski duh prožimao je sve sfere razvoja i stvaralaštva. Jasno, nije uvijek sve bilo u demokratskom duhu ni od strane Crkve, ali bi današnja Europa kao najprestižniji kontinent bila nezamisliva bez tih kršćanskih doprinosova. No, staroj Europi kao da je to postalo opterećenje pa posljednjih desetljeća želi se oslobođiti bilo kakvih kršćanskih utjecaja. Umjesto kršćanskih vrednota sve više europ-

Autor:
dr. sc. Božo Skoko

sko društvo prožimaju hedonizam, potrošačko blagostanje, život bez ikakvih kočnica i ograda te okrenutost vlastitim potrebama i aktualnom trenutku, umjesto potrebama drugih i vječnosti. Papa Benedikt XVI. mnogo je puta zagovarao reevangelizaciju sve ravnodušnijeg i okorjelijeg kršćanskog Zapada. No, čini se da kršćanstvo u Europi nije samo nešto što se više ne nosi ili što nije u modi, nego ono mnogima postaje »crvena krpa«, predmet poruge i izvljavanja. Ismijavanje Katoličke Crkve i njezinih vrednota, nažalost, postalo je recept kako privući medijsku pozornost i biti u trendu. Pod izlikom otvorenosti, tolerantnosti i multikulturalnosti, Europa kao da se želi odvojiti od vlastitog identiteta i tradicije ili pljujući po vlastitim vrednotama svidjeti se drugima. No, to ipak ne vodi napretku, nego stvaranju »neodređene bezlične civilizacije« i porivu za oponašanjem drugih, upozorava francuski pisac i filozof Alain Finkielkraut. Štoviše, on u Europi prepoznaje trendove određene fobije, pa i odbacivanja vlastitog doma, habitusa, odnosno svojevrsni mazohizam, u kojem se želi iskupiti za grijeha i zločine iz prošlosti anuliranjem i žrtvovanjem vlastitog identiteta, što nikako nije preduvjet za otvaranje drugomu (Vjenac, 11. prosinca 2014.). Zbog tog trenda, ali i sve jače medijsko-sudbene moći u današnjoj Europi (čijim posljedicama svjedočimo i u našim krajevima), teško je reći ono što mislite, poručuje francuski filozof, aludirajući očito na licemjerno ponašanje društvenih elita, odnosno pretjerivanje u političkoj korektnosti, jer cete se inače naći u opasnosti da budete izvrnuti ignoranciji, ruglu, prijeziru, pa i napadima.

Začetnik ljudskih prava je Isus Krist

Međutim, ono što cijelu situaciju čini još smješnjom i licemjernijom jest činjenica da oni najglasniji zagovornici ravnopravnosti, otvorenosti, tolerancije, napretka i revolucije u međuljudskim odnosima potpuno zaboravljaju ili ignoriraju da je začetnik te borbe upravo Isus Krist, isti onaj Bog i čovjek čiju Crkvu danas progone iz javne sfere i oduzimaju joj pravo glasa. On je zbog tih idea i borbe za dostojanstvo svakog čovjeka dao i svoj život na križu. Nije li Isus prvi učinio sve ljudе jednakima, bez obzira dolaze li iz »odabranog naroda« ili su stranci? Nije li baš on vratio dostojanstvo ženi, dao priliku otpisanim i omraženim carinicima i grešnicima, javno osudio licemjerne pismoznance i farizeje kojima je bilo važnije tumačenje zakona nego čovjek i njegove potrebe. Baš Isus se borio i protiv izrabljivanja radnika, lihvara i nepravde u društvu. Prevraćao je stolove u

hramu kad riječi više nisu slušali. Veselio se s prijateljima i svojim ponašanjem sablažnjavao »pobožne«. Kršio je pravila, zakone i tradiciju. I sve to radi čovjeka, bez obzira na njegovo podrijetlo i društveni status. Tko bi to danas od svih medijskih uzora i samozvanih lidera, koji nam se svakodnevno nameću s novinskih naslovaca i televizijskih ekrana, bio spreman ugroziti svoju slavu, društveni status ili se zamjeriti utjecajnim zaognjima zbog najprezrenijih u društvu?! Zato je sasvim jasno da je Isus bio jedan od najvećih »revolucionara« koji su hodali zemljom, iako će mnogi svoje uzore tražiti u socijalističkim buntovnicima, vođama ovozemaljskih revolucija i borcima za ljudska prava, od kojih su rijetki bili spremni dati svoj život za ideale koje su zastupali. Njegove poruke izgovorene prije dvadeset stoljeća još su itekako aktualne, žestoke, slikovite i poticajne... Zato je Isus uzor kakav se može poželjeti, ma koliko svijet ignorirao tu činjenicu. Čak i politički lideri mogu u Isusovu učenju pronaći sjajne recepte za stvaranje boljeg svijeta i pritom se ne bojati da će biti percipirani kao zaostali ili konzervativni.

Muke, trpljenja i odricanja

Upravo zbog te Isusove snage i važnosti Crkve svih minulih stoljeća (bez obzira na sporadične pogreške i zablude), bez obzira koliko će nas neki prozivati zbog naše vjere, među kršćanima ne bi smjelo biti mjesta tjeskobi i malodušju. Treba nam samo više budnosti i opreza. Muke, trpljenja i odricanja ionako su nam navedeni još u Svetom pismu. Nema razloga tražiti priručnike za preživljavanje ili pokušavati dešifrirati pravu opasnost kako bismo se sakrili od nje. »Tko god bude nastojao svoj život sačuvati, izgubit će ga; a tko ga izgubi, živa će ga sačuvati« (Lk, 17, 32-33) ozbiljno nam je poručio Isus najavljujući svoj drugi dolazak. Imajući u vidu stvarnost u kojoj živimo, papa Benedikt XVI. na općoj audijenciji u svibnju 2005. ovako je komentirao hvalospjev iz petnaestog poglavlja »Otkrivenja« koje se tako rado iščitava u posljednje vrijeme, kao svojevrsno proročanstvo: »Povijest nikako nije isključivo u rukama mračnih sila, slučajnosti ili pak ljudskih izbora. Ponad razbješnjelih zlih sila, za koje se čini da su se otele svakom nadzoru, nesmiljene provale sotone i pojave tolikih nevolja i zala, uzdiže se Gospodin, vrhovni sudac svih povijesnih događaja. On mudro upravlja povijest k zori novog neba i nove zemlje, opjevanoj u zadnjem dijelu knjige, u slici novoga Jeruzalema.«

Sve većom popularnošću pape Franje, koji je svojim djelovanjem, otvorenosću i zagovaranjem milosrdne Crkve uspio pridobiti simpatije čak i nevjernika, imidž katolika u globalnoj javnosti donekle se počeo mijenjati. Dapače, čak i neki ateisti pokušali su uzeti dio te popularnosti, podupirući stajališta pape Franje i tvrdeći kako je on, eto, na njihovoj liniji.

Remetski župljeni u raljama Prvoga svjetskog rata

- *Nepoznato je kada su i kako remetski domobrani mobilizirani te kada su otišli na istočno ratište i kako su se u ludilu Prvoga svjetskog rata na istoj strani našli ukrajinski Galičani s hrvatskim seljacima u obrani austrougarskih interesa.*

Kada je 2014. godine o blagdanu Velike Gospe o. Vjenceslav pozdravljao kardinala Josipa Bozanića, osvrnuo se na obilježavanje stote godišnjice Prvoga svjetskog rata. Osvrnuo se na prilike i hodočašća u to vrijeme. Odmah na početku Prvoga svjetskog rata 1914. godine ondašnji nadbiskup dr. Antun Bauer predvodio je od zagrebačke katedrale zavjetnu procesiju od dvadeset tisuća hodočasnika, a njima su se pridružili i hodočasnici koji su u Remete dolazili pješice s maksimirske strane pa je ondašnji tisak pisao da je broj vjernika bio oko trideset tisuća.

Dvije godine kasnije u svibnju 1916. godine opet je biskup dr. Lang vodio procesiju u Remete da zamoli Majku Božju Remetsku za što skoriji i pravedniji mir. I ta procesija imala je i širu društvenu podršku. Iste godine u rujnu opet je od katedrale put Remeta krenula zavjetna procesija za skori svršetak rata.

Remetski dragi hodočasnik nadbiskup zagrebački kardinal Franjo Kuharić vodio je 1991. godine od katedrale u Remete zavjetnu procesiju za mir u kojoj je bilo šezdesetak tisuća vjernika, a cilj joj je bio moliti se Zagovornici Hrvatske za mir koji je tada bio ugrožen. To prisjećanje i osrvt na vremena Prvoga svjetskog rata potaknuli su me da doznam nešto o našim župljanima i rođacima sudionicima u Prvom svjetskom ratu.

Nikad nisu spominjani naši župljeni koji su sudjelovali u operacijama u Galiciji tijekom Prvoga svjetskog rata u kojima su sudjelovale i hrvatske postrojbe u sklopu austrougarske vojske i hrvatskog domobranstva. Galicija i Bukovina dvije su susjedne regije, koje se nalaze na obroncima Karpata. Bukovina je povijesna regija i trenutačno je podijeljena između Rumunjske i Ukrajine. Slučajno sam otkrio datum i mjesto pogibije moga djeda u knjizi »Status animarum« u našoj crkvi u kojoj je zabilježeno: »Gjuro – Juraj Zubak, rođ. 10. 4. 1882. pao na bojnom polju u mjestu Skrmušina - Bukovina, Galicija, kao pripadnik 3. pukovnije 2. 1. 1916. godine.«

U istoj knjizi zabilježeno je da je na ruskoj fronti nestao u lipnju 1916. godine Stjepan Leskovec rođ. 7. 1. 1880., koji je bio oženjen Dorom rođ. Zajec. Ona je živjela kao udovica sa sinom Petrom rođ. 13. 3. 1912. sve do svoje smrti 1964., a unuci još uvijek žive u Remetama. Obje udovice Dora Leskovec i Kata Zubak cijeli su život prijateljevale i dijelile životne teškoće.

Moja baka uvijek bi govorila da se djed nije vratio iz rata u Rusiji i da točne podatke o pogibiji nije nikada dobila. Kako su podatci došli u župni ured, nije mi poznato. Baka Kata rođ. Studen, rođena 1. 8. 1890., vjenčana 1909., ostala je udovica s nepunih 26 godina, s četiri kćeri, od kojih je najmlađa u vrijeme pogibije oca imala 5 mjeseci. Živjela je teško, ali je sve svoje kćeri odgojila kao dobre djevojke i sve su se udale i imale svoje obitelji. Baka je kao udovica živjela punih 50 godina, od 1916. pa do smrti 3. 7. 1966.

U prosincu 1915. i siječnju 1916. godine u istočnoj Galiciji i Bukovini u takozvanoj Novogodišnjoj bitki Rusi su pokušavali vratiti dio izgubljenog teritorija. Borbe su trajale do 19. siječnja 1916. bez vidljivih rezultata. Dana 28. prosinca 1915. napadnuta je bojišnica 42. domobranske divizije, ali je pješački napad odbijen, a 1. siječnja 1916. bila je napadnuta dvadesetosma domobrinska pukovnija. Pitanje je - je li u tim okršajima poginuo i moj djed kojemu se bilježi dan smrti 2. 1. 1916. Nepoznato mi je kada su i kako remetski domobrani mobilizirani te kada su otišli na istočno ratište i kako su se u ludilu Prvoga svjetskog rata na istoj strani našli ukrajinski Galičani s hrvatskim seljacima u obrani austrougarskih interesa. Mnoge su rasprave o povijesnim činjenicama provedene i mnogi se znanstvenici i povjesničari bave Prvim svjetskim ratom pa se možemo nadati da će do stote godišnjice završetka rata (1918.) biti mnoga pitanja rasvijetljena.

Neki naši povjesničari otkrili su neka groblja hrvatskih ratnika u današnjoj Ukrajini pa možda i mi saznamo gdje su počivališta naših predaka.

Autor:
**Zlatko
Šušnić**

Iz Državnog arhiva u Zagrebu

Remetski »fotokroničar« - Marko Dušak

U čvrstoj vjeri nema straha i neizvjesnosti

- »Velečasni Borna mi je rekao: 'A zašto se bojiš ostaviti siguran posao u državnoj službi? Pa kada te dragi Bog doveo do ovog stupnja, zar misliš da će te ostaviti sad na cjedilu, sad kad odeš s aerodroma? Daj, imaj samo čvrstu vjeru i živi s njome!'« svjedoči Marko Dušak.

Autor:
Vlado
Čutura

Uremetskoj župi diskretno fotoaparatom »bilježi« brojna zbijanja vrhunski fotograf Marko Dušak koji se bavi umjetničkom fotografijom. Rođen je 1971. godine, od roditelja Zdravka i Ane Dušak. »Moja obitelj je tradicionalna, katolička, djed i baka tako su odgajali moje roditelje, oni mene, a tako i moja supruga Željka i ja odgajamo svoju djecu«, navodi u predstavljanju Marko Dušak.

Stepincu ministirao, a Šeper mu kum

»Kako je moj otac Zdravko živio u Novoj vesi koja se nadovezuje na Kaptol, u kući mojih djeđa i bake, u crkvu je išao ili kod franjevaca na Opatovinu ili u katedralu. Bio je 1935. godište i u vrijeme bl. Alojzija Stepinca ministirao je njemu, a kasnije je i svirao orgulje u katedrali jer je po zanimanju bio pijanist i korepetitor na Muzičkoj akademiji. Kum mu je bio kardinal Franjo Šeper. Dakle, otac je odrastao u čvrstoj katoličkoj obitelji. Nažalost, otac je stradao u prometnoj nesreći 1981., kada sam imao 10 godina.« Marko navodi da je njegova majka opera pjevačica koja je u mirovini. »Naravno, dok su nam djeca bila manja, zajedno sa supruginim roditeljima bila nam je velika pomoć u čuvanju djece, ali i u njihovu katoličkom usmjeravanju.«

»Imamo najboljega saveznika, a to je Bog«

Dušak je završio zračni promet na Prometnom fakultetu i 12 godina je radio u Zračnoj luci Zagreb. »No dragi Bog je imao druge planove za mene i polako mi je od hobija fotografiranja podoario ozbiljan posao. Naime, još u srednjoj školi pokazivao sam interes za fotografiju, slikao sam na filmu, više-manje crno-bijelo, i te sam filmove i fotografije razvijao u kućnom labosu. Pojavom digitalne tehnologije 2003. godine ponovno me počinje vući fotografija, tada kao hobi, no već

2005. razvija se polako u ozbiljan posao, i nešto kasnije moja supruga, bez koje ne bi ničega ni bilo jer ona me nadopunjuje i savjetuje, i ja osnivamo SpinakerGraphics i pokrećemo vlastiti obrt, koji vodim paralelno uz posao na ZLZ-u, i 2008. u jednom razgovoru s rođakom svećenikom Bornom Puškarićem, koji je tada bio u Rimu, odlučujem napustiti ZLZ i krenuti samostalno sa suprugom. Naime, velečasni Borna mi je rekao: 'A zašto se bojiš ostaviti siguran posao u državnoj službi? Pa kada te dragi Bog doveo do ovog stupnja, zar misliš da će te ostaviti sad na cjedilu, sad kad odeš s aerodroma? Daj, imaj samo čvrstu vjeru i živi s njome!' Naime, tada smo već bili jak brend u fotografiji vjenčanja i svi su znali za nas. Tako smo nas dvoje s vjerom u Božju pomoć nastavili dalje i, naravno, samo smo rasli. I danas kad je kriza i opća neimaština, ne bojimo se, imamo najjačega saveznika koji se brine za nas. Dragi Bog je uvijek uz nas i pomaže nam, kao što nam je dao talent i ljubav prema tom poslu, tako se i brine za nas da imamo posla i da od toga možemo živjeti i brinuti se za svoju djecu i obrazovat ih. Daje nam zdravlje i ljubav u obiteljik, ističe Marko Dušak.

»Ovim sam htio naglasiti kako želim posvjedočiti svoju vjeru i Božja djela prema meni i mojoj obitelji, jer mnogo se stvari događalo u našem poslu koje ne mogu racionalno objasniti, osim mišju da nam je čvrsta vjera da Bog stoji uz nas i vodi nas to sve i omogućila.«

»Spojio ih« isti broj u maticama krštenih

Uz niz zanimljivosti iz života, samozatajni vrhunski umjetnik fotografije Marko Dušak navodi i što povezuje njega i njegovu suprugu Željku. »Remete su povezivale moju suprugu i mene i prije nego što smo se upoznali. Ta poveznica je pater Ante Stantić, koji je bio dobar prijatelj mojega oca Zdravka i naše obitelji, a s druge strane on je krstio moju suprugu Željku, koja je rođena

Bukovčanka, te i vjenčao njene roditelje 1972. Pater Ante je 1970. vjenčao i moje roditelje, nije me krstio jer je to obavio fra Bonaventura Duda, ali je kasnije 1981. i pokopao mojeg oca. Kad smo se Željka i ja odlučili vjenčati, naravno da smo željeli da nas vjenča pater Ante, i to u remetskom svetištu. Tu se dogodila jedna vrlo znakovita koincidencija. Naime, kad smo dogovorili vjenčanje s patrom Antonom, rečeno nam je da pribavimo preslike iz knjiga krštenih. Ja sam svoju dobio iz Nove vesi jer sam kršten u crkvi sv. Ivana Krstitelja, a Željka je svoju imala tu u Remetama. Kad smo donijeli te dokumente, pater Ante nam je pokazao sljedeće: Željka je krštena u Remetama 1972., ja sam kršten u sv. Ivanu Krstitelju 1971., dakle razlika je bila malo više od godinu dana, i druga župa, ali smo u knjigama krštenih zapisani na stranici istog broja i pod istim rednim brojem. Dakle, dragi Bog je nas predvidio jedno drugome i prije nego što smo mi toga bili svjesni!«

Kasnije je mlada obitelj Dušak dobila dvoje prekrasne djece. Imaju dvije curice Petru i Paulu. »Budući da živimo ovdje u Remetama, obje su išle u vrtić kod sestara Naše Gospe, kasnije su završile osnovnu školu u Remetama. Danas su gimnazialke, odlične učenice, i hvala dragom Bogu, zdrave i normalne djevojke, praktične katolkinje, nama na ponos.« S puno vjerničke zahvalnosti Marko kaže: »Za sve ove darove i našu obitelj ne možemo dovoljno zahvaliti dragom Bogu, ali svjesni smo da će nas i dalje kroz život, i kroz ono dobro i ono loše u njemu, voditi isključivo čvrsta vjera u dragog Boga i njegovu pomoć.«

O svojim aktivnostima u župnoj zajednici Dušak ističe da daje svoj doprinos koliko može, ali zbog poslovnih obvezu često je zauzet. »No, nastojim vratiti dragom Bogu i zajednici kroz talent koji mi je dao, fotografirajući za župu i Advocatu, te kroz fotografске zadatke za koje me zamoli župnik. Fotografija je uz moju obitelj moj život, moja inspiracija, ono što me pokreće i daje mi želju za stvaranjem i bilježenjem trenutaka. Ponosan sam što će naši radovi kroz vrijeme biti trajne uspomene u kojima će uživati i generacije koje slijede«, zaključuje Dušak.

»Fotografija je uz moju obitelj moj život, moja inspiracija, ono što me pokreće i daje mi želju za stvaranjem i bilježenjem trenutaka. Ponosan sam što će naši radovi kroz vrijeme biti trajne uspomene u kojima će uživati i generacije koje slijede«, zaključuje Dušak.

Koliko znanost može reći o Bogu?

- *Suprotstavljaju li se međusobno znanost i vjera?*

Autor:
**Dr. sc. Stipe
Kutleša**

Često se kaže da živimo u doba znanosti, tehnike i tehnologije. Ta tvrdnja nije pogrešna. Ali je pitanje isključuje li ta tvrdnja sve ostale aspekte života? Znači li to da su znanost i tehnika nadomjestile i zamijenile religiju i vjeru? Ili drugim riječima: je li vjera u današnjem »naprednom« svijetu suvišna? Ne treba posebno obratiti da ni društveni pokreti i ideologije, koje su predviđale propast religija, ni scijentizam (stajalište da je znanost jedini način spoznaje svijeta i da ništa ne postoji i da se ne može spoznati što nije znanstveno potvrđivo) nisu uspjele izbaciti vjeru ni religiju iz društva ni iz srca ljudi. I neće uspjeti.

Iako je ova tema preopširna da bi se mogla obraditi na nekoliko stranica teksta, ipak je moguće navesti samo neke najvažnije stvari. Prije svega trebalo bi reći što je to znanost, što je vjera i religija, imaju li išta zajedničkoga, po čemu se razlikuju i sl. Recimo ono najnužnije.

Uobičajeno je mišljenje da je znanost istraživanje i otkrivanje materijalnoga svijeta i prirode te zakonitosti koje u prirodi postoje. Pri tome se znanost služi specifičnim načinima istraživanja koji su nazvani »znanstvenom metodom«. Glavna je karakteristika tog načina istraživanja i spoznavanja da se zaključci o svijetu i njegovim zakonima izvode na osnovi iskustva i činjenica dobivenih opažanjem, mirenjem, eksperimentiranjem i, naravno, upotrebom razuma. Znanstvene tvrdnje tako dobivene počele su se smatrati »ne-upitnim istinama«. Danas se i u znanosti zna da to nije posve točno. Istine dobivene tako samo su manje ili više vjerojatne, a ne nužno sigurne.

Neki su uvjereni da znanost svoju važnost i vjerodostojnost vuče iz činjenice da

je zahvaljujući znanosti i tehničkom napretku, koji se na znanosti temelji, svijet napredovao u mnogim pogledima. Znanost i tehnika unaprijedili su i poboljšali životne uvjete i standard ljudi, učinili im život udobnijim i navodno sretnijim. Kada se govori o napretku, isključivo se misli na taj napredak u materijalnom životnom standardu. Nerijetko se misli da će takav napredak riješiti sve preostale probleme pojedinih ljudi, skupina, naroda, pa i čovječanstva. Da to nije točno svjedoče gospodarski razvijena društva s bogatim materijalnim standardom, ali su duhovno i moralno slaba, čak srozana društva. Ta nam činjenica već nameće pitanje što je to uopće napredak, smije li se on svesti samo na materijalni, finansijski napredak, napredak u samo materijalnom poboljšanju uvjeta života i sl.

Ateisti nisu nevjernici

Kako je velik broj ljudi ipak sklon povjerovati da je najvažnije i najsigurnije ono što se može vidjeti, čuti, opipati i ostalim osjetilima zamjetiti (sjetimo se sv. Tome apostola) te kako je materijalni standard ipak osnova svega života, s pravom se možemo pitati kojega smisla ima vjera i religija? Postoji li ipak nešto za što nam znanost ne daje dokaz da postoji? Postoji li, dakle, Bog? Ako da, onda bi ga znanost morala moći dokazati. Ako ga ne može dokazati, on bi mogao biti nešto što je krajnje sumnjivo, što je upitno postoji li ili ne. To je glavni »argument« svih vrsta ateista. Ateisti nisu nevjernici kako ih običan puk često smatra. Ateisti su veliki vjernici, često veći vjernici i od onih koji sebe smatraju velikim vjernicima. Kako to? Pa jednostavno tako što ateisti, pogotovo znanstvenici

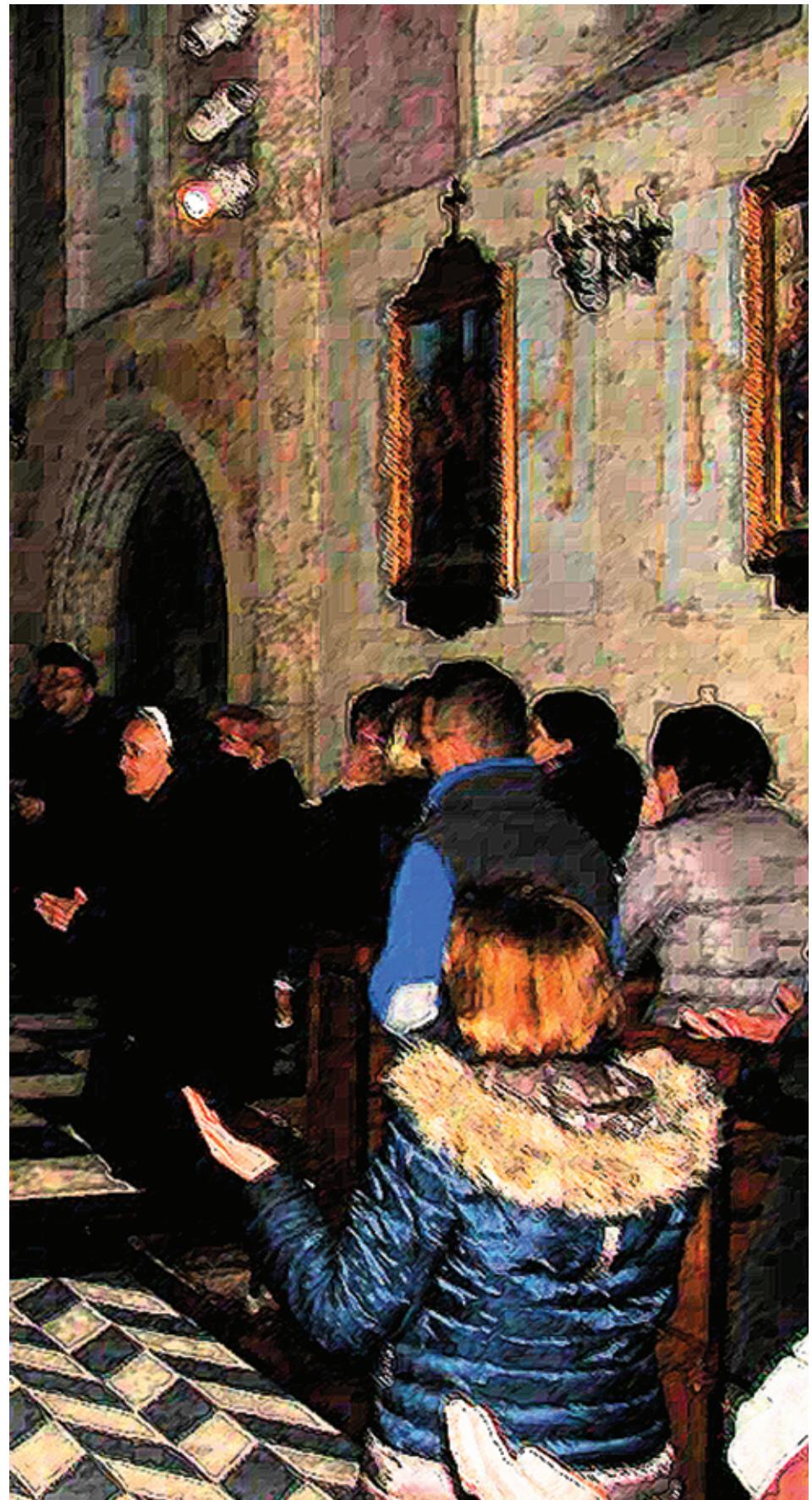
ateisti, ne mogu ni na koji način znanstveno dokazati da Boga nema, nikada to nisu dokazali niti će moći dokazati. Ali nisu ni znanstvenici vjernici znanstveno nikada dokazali da Boga ima. Prema tome, pitanje Boga ne spada u znanost pa je besmislena svaka znanstvena rasprava o tome postoji li Bog ili ne postoji. Zato se s ateistima ne treba prepirati oko znanstvenih dokaza o Bogu. Ateisti su vjernici koji vjeruju da Boga nema, a vjernici teisti su vjernici koji vjeruju da Boga ima. Ni jedni ni drugi nemaju znanstvenih dokaza za svoje tvrdnje.

Instrument za spoznaju Boga i za dodir s Bogom nije, dakle, znanost, nego nešto drugo, a to je vjera. Što bi to bila vjera? Najčešće se, nažalost, i među vjernicima, posve pogrešno misli da je vjera slijepo vjerovanje u nešto što i ne znam da postoji niti išta od toga razumijem. To nije vjera. Znači li »vjerovati« samo smatrati istinitim izričaje neke religije? Ili je vjera nešto više od toga? U kršćanskom smislu »vjerovati« znači puno više od toga, tj. znači vjerovati u Boga kao osobno biće (Bog nije Nešto, nego Netko) kojemu se čovjek u doslovnom značenju riječi predaje i u kojega ima povjerenje. Takva vjera nema nikakve veze sa znanstvenim pristupom stvarnosti, nego je prije svega osobni čin koji nije do kraja racionalan (razumski), ali on nije ni iracionalan (nerazumski i nerazuman), nego je nadrazumski (nadracionalan). Vjera, prema tome, nadilazi razum (*ratio*), a nije mu suprotna ni suprotstavljena.

Što je s pitanjem smisla?

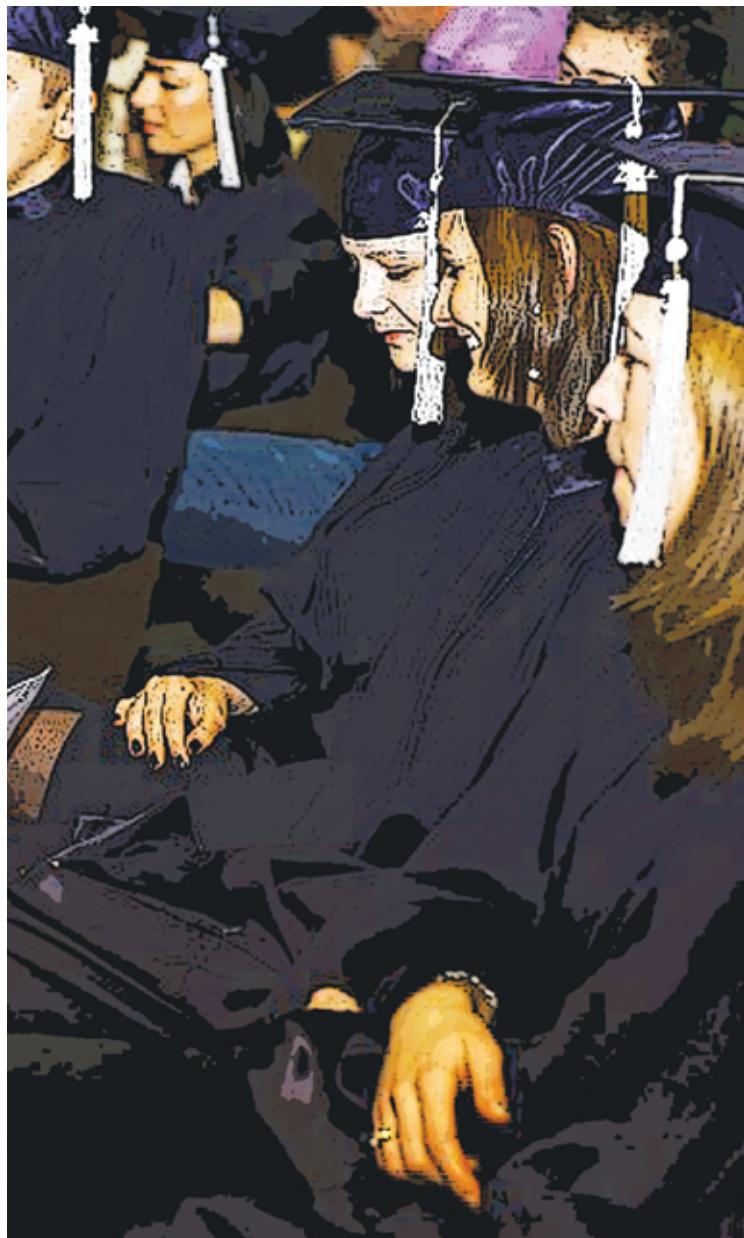
Također se često ne razlikuje pojmove vjera i religija. Vjera je, pojednostavljeno rečeno, unutrašnji odnos čovjeka prema Bogu kao transcendentnom biću, tj. biću koje nadilazi našu spoznaju, a religije su sustavi, institucije, historijske datosti kroz koje se očituje odnos zajednica prema onome božanskome. Pitanje koje se oduvijek postavljalo jest kako se može i može li se uopće doći do Boga? Filozofija i teologija Boga nastoje spoznati na naravan način, tj. prirodnom snagom razuma, a vjera ga nastoji spoznati na nadnaravan način. Zato vjera i religija nisu baš isto što i teologija.

Kako Bog nije pitanje znanosti, nego je pitanje vjere, onda znanost i ne može puno reći o Bogu. Ali to i nije cilj znanosti. Ona

Sveučilišta, koja su glavni promotori znanosti, nastala su u srednjem vijeku, i to u okviru kršćanstva, velikim dijelom u okviru katoličanstva. Također su tvorci najvećih znanstvenih teorija i znanstvenih otkrića bili vjernici, ponajviše kršćani.

može eventualno odgovoriti na pitanje *kako* svijet funkcionira, a ne *zašto* stvari u svijetu jesu takve kakve jesu, a ne nekakve drugačije. Pitanje *zašto* jest pitanje svrhe i smisla pa na takva pitanja znanost ne može odgovoriti. Na pitanje smisla (*zašto*) odgovaraju filozofija, teologija i religija. Tako npr. teorija evolucije opisuje *kako* se živi svijet razvijao, ali ništa ne može reći o tome *zašto* je život nastao i *zašto* se tako razvijao. Ta teorija nema ništa s time je li svijet i život stvoren od Boga ili nije. Još manje ima veze s pitanjem ima li Boga ili ga nema.

No znanost je najčešće jedan od glavnih i posve nepotrebnih i suvišnih »argumenata« poricanja vjere, religije, Božjega postojanja i sl. Kada bi znanost bila u stanju dokazati Božje postojanje na znanstveni način, bila bi superiorna Bogu (bila bi nadbožanska stvarnost). Bog bi tada ovisio o znanosti, a ne znanost o Bogu. Takav Bog i ne bi bio Bog, nego nešto relativno, neki sporedni bog.

Ne ulazeći dublje i opširnije u teorijske razloge sukoba teističkih i ateističkih stajališta, navedimo samo nekoliko činjenica koje protuslove mišljenjima da su znanost i vjera nespojive i suprotstavljene. Ateisti npr. kažu da su znanstveno znanje i vjera obrnuto razmjerni, a to znači što više znanja, to manje vjere i obrnuto. Čak se dolazi i do omalovažavajućih i uvredljivih tvrdnji da je onaj tko više vjeruje manje razuman, pa čak da je nerazuman. Jedan američki znanstvenik ateist vjernicima daje savjet da, kada ulaze u crkvu na misu, ostave razum ispred crkve. Dalje se tvrdi da religiozni ljudi imaju predrasude ili su nedovoljno upućeni, da znanost nikada nije naišla na zapreku koju ne bi mogla riješiti, da je glavni zadatak znanstvenika da spriječe utjecaj religije, da je religija ispiranje mozga, da je iluzija, da je jedno od najvećih zala u svijetu, da je religija kočila napredak znanosti i sl.

Vrlo kratak odgovor na sva ta pitanja proizlazi iz povijesnih činjenica, ali i činjenica sadašnjosti, a to je da su uvijek postojali i još uvijek postoje vrhunski znanstvenici vjernici kojima nikada u ostvarenju vrhunskih svjetskih znanstvenih rezultata vjera nije bila nikakva zapreka. Naprotiv. Drugo, sveučilišta, koja su glavni promotori znanosti, nastala su u srednjem vijeku, i to u okviru kršćanstva, velikim dijelom u okviru katoličanstva. Također su tvorci najvećih znanstvenih teorija i znanstvenih otkrića bili vjernici, ponajviše kršćani.

Na kraju u prilog tvrdnji da se znanost, razum i vjera ne suprotstavljaju svjedoči i enciklika sv. pape Ivana Pavla II. *Fides et ratio* (*Vjera i razum*) u kojoj se kaže da su vjera i razum dva krila pomoću kojih čovjek spoznaje svijet.

Roditeljima često nedostaje sigurna ruka

»Jer koga Jahve ljubi onoga i kori, kao otac sina koga voli.« (Mudre izreke 3, 12)

- *Kada roditelj odbija čuti, prihvatići činjenično stanje, vrijeme prolazi, a dijete poprima oblike ponašanja koje diktiraju drugi.*

Roditelji su danas suočeni s nizom društvenih promjena u globalnom i lokalnom društvu koje svojim idejama i stajalištima donose razne izazove, savjete, naputke o odgoju djece. U politički i ekonomski nestabilnom svijetu odgovornost roditelja je golema. Djetetu treba osigurati zadovoljenje temeljnih životnih potreba, od hrane, odjeće i obuće do poticajnih uvjeta za učenje i odrastanje. Što donosi današnje, pluralno društvo u naše domove? Užurbanost, nedostatak vremena za obitelj, djecu, roditelje, a i u vrijeme kad je obitelj na okupu upaljen je televizor, mobiteli su u ruci, društvene mreže prepune su trenutačnih »važnih« objava, sluša se napola ili se uopće ne sluša.

Gubi li se danas sposobnost odgajanja?

Brojne odgojne teorije prožete raznim vrijednostima, idejama, stajalištima, gotovim algoritmima, razni odgojni priručnici i odgojni linkovi pružaju niz savjeta vezanih uz ponašanje u pojedinim situacijama i praktične odgovore na najčešća pitanja o odgoju. Zagovara se odgoj koji bezuvjetno promiče dječja prava. Međutim roditeljima često nedostaje sigurna ruka u odgoju. Često smo svjedoci na ulici, u školi, crkvi,

igralištima i parkovima da nema odgojnih intervencija, kao da roditelji zaziru od djelovanja gubeći kriterije razlikovanja dobrog od lošeg, korisnog od štetnog, pozitivnog od negativnog. U pluralizmu vrednota, raznih ideja i stajališta u svima nama prisutna je težnja za boljim, naprednjim, značajnjim, kvalitetnijim. Ovisno o tome što tko želi, zajedničko nam je pitanje kako ostvariti nešto kvalitetnije, bolje od onoga što već imamo. Da bismo dobili odgovor na to pitanje, moramo imati jasno određen smisao i svrhu onog što želimo za sebe i svoju djecu jer ćemo jedino tako pronaći prave metode i rješenja koja nas vode naprijed. Znamo li smisao, svaki naš po-

Autor:
Jadranka
Bizjak Igrec,
pedagog

stupak neće izazivati nezadovoljstvo, tjeskobu, razočaranje, neuspjeh, nego ćemo uvijek pronaći novu priliku za učenje, napredovanje i uspjeh.

Koliko je današnja škola u hrvatskom društvu odgojna?

Nove vrednote koje polaze od osobnog dostojanstva, međugeneracijskog dijaloga, poštivanja rada i slobodnog vremena, poštivanja identiteta i različitosti, težnje prema miru, traže novi pristup odgoju, kulturi i međusobnoj komunikaciji temeljenoj na dječjim pravima. Međutim, negativan odnos prema intelektualnom radu, antiintelektualizam, usporava kvalitativne pomake u školstvu. Spremnost pedagogije 21. stoljeća (kroz sadržaje, oblike, sredstva i metode rada) na napuštanje tradicionalne obrazovne paradigme i prepuštanje odgovornosti učenicima za vlastito aktivno učenje još uvijek nije dovoljna. Preuzimaju li danas učitelji ulogu odgojitelja ili u partnerstvu s roditeljima zajedno odgajaju i obrazuju djecu? Pluralizam vrednota uzrokuje veliku nesigurnost u odgoju, često se provlači razmišljanje jesu li roditelji prepustili odgoj školskom sustavu, a s druge strane da školski sustav sve više gubi odgojnu dimenziju i nema jasne odgojne strategije. U cjelokupnom rastu i razvoju djece obitelj ima najvažniju i presudnu ulogu. Zbog niza navedenih razloga roditelji gube povjerenje u obrazovni sustav, nedovoljno potiču međusobnu suradnju i redovito za sve (ne)odgojne neuspjehe traže dežurne krvice. Nedovoljna osjetljivost za dječe potrebe, nekvalitetna komunikacija, manjak kvalitetno provedenog zajedničkog slobodnog vremena ne pružaju poticajno okruženje za učenje osnovnih životnih vještina i vrijednosti. Roditelji poučavaju djecu da sva ona ponašanja koja ih ugrožavaju izbjegavaju, maknu se. U velikoj većini razne konfliktne situacije roditelji rješavaju umjesto djece, međutim usvajanje

socijalno prihvaćenog načina ponašanja kroz izražavanje emocija roditeljska je odgovornost. Poučiti djecu kako se oduprijeti pritisku vršnjaka, kako izgraditi vlastiti identitet, kako biti svoj i jedinstven takav kakav jesi, kako biti u dobrom odnosima sa svojom okolinom, kako rješavati probleme, donositi odluke s preuzimanjem odgovornosti, kako oblikovati vlastito mišljenje temeljeno na argumentima, stvaranju novih ideja, velik je izazov.

Suptilni oblici nekorektnoga ponašanja

U školama je prisutan čitav niz nekorektnih ponašanja učenika, od ismijavanja, izrugivanja, kritiziranja, omalovažavanja i ponižavanja do teroriziranja, ponekad i cijelog razreda. Svi se sjećamo iz vlastitog školovanja takvih učenika. Danas su oblici nekorektnog ponašanja sve suptilniji, često se u velikoj većini odvijaju preko društvenih mreža. Nepoučavanje emocionalnim odnosima, uskraćivanje, kažnjavanje, teror, prijetnje fizičke i psihičke, kritiziranja, nepovjerenje, sumnjičenje ili pak bezuvjetno vjerovanje svemu što dijete kaže, manipulacije djecom, roditeljske svađe, pretjerana zaštita djeteta, odražavaju se na dječje ponašanje i na naučeni modalitet ponašanja, koji se nužno odražava i na školsko postignuće. Gubitak samopouzdanja i osjećaj nesigurnosti koče dijete u razvoju životnih vještina. Škola će poučiti i naučiti nastavnim planom i programom propisano, a odgojno će djelovati kada se pokaže potreba za intervencijom zbog neprihvatljivog ponašanja preventivnim i raznim drugim programima. U takvim situacijama partnerstvo roditelja i škole je nužno, cilj odgojnog djelovanja je isti. Zato je važno u današnjem izazovnom vremenu zadržati povjerenje u odgojitelje, njegovati dobru i kvalitetnu komunikaciju i zajednički tražiti najbolja rješenja za dijete. Kada roditelj odbija čuti, prihvatići činjenično

stanje, vrijeme prolazi, a dijete poprima oblike ponašanja koje diktiraju drugi. Važno je biti prisutan tijekom odrastanja u svim aktivnostima, dolaziti na informacije bez obzira na djetetov uspjeh jer svaki trenutak odrastanja ostavlja dubok pečat za sadašnjost i budućnost. Biti uz dijete i za dijete na pravi način imperativ je roditelja. Duhovna snaga, optimizam, jednostavnost i poniznost u današnjem vremenu kada caruje bahatost, oholost i arogantnost vrijednosti su koje utiru put učenju životnih vještina.

Škola će poučiti i naučiti nastavnim planom i programom propisano, a odgojno će djelovati kada se pokaže potreba za intervencijom zbog neprihvatljivog ponašanja preventivnim i raznim drugim programima. U takvim situacijama partnerstvo roditelja i škole je nužno, cilj odgojnog djelovanja je isti. Zato je važno u današnjem izazovnom vremenu zadržati povjerenje u odgojitelje, njegovati dobru i kvalitetnu komunikaciju i zajednički tražiti najbolja rješenja za dijete.

I ŽUPNA ZAJEDNICA IMA »SVOGA« RUKOMETĀŠA - LUKU ŠEBETIĆA

Praktični katolik i vrhunski športaš

- *Vjera i rad daju snažan i zdrav spoj - u svom poslu daješ sve od sebe iz ljubavi prema tomu što radiš, a ne iz drugih motiva. Razne su motivacije danas onima koji su u rukometu, neke od njih donose grč u želudcu, a ova s vjerom smiruje.*

Autor:
V. Čutura

Među najsnajnijim pozitivnim poveznicama današnjice je šport. Pojedini su športovi posebno prepoznatljivi zbog svoje popularnosti, a među njima je i hrvatski rukomet jer rukometari već godinama ostvaruju vrhunske rezultate, što je od iznimnoga značaja za jednu »malu Hrvatsku«. Oni su hrvatski ambasadori u svijetu, uzori mladima i po ostvarenim rezultatima radost svomu narodu. Među njima je samozatajni Luka Šebetić, talentirani rukometni reprezentativac. Za bolje poznavatelje rukometne igre, na poziciji je desnoga vanjskoga, a igra za PPD Zagreb.

Rukometaš iz zbora mladih

»Rođen sam 26. svibnja 1994. u Bjelovaru, a uz roditelje imam pet godina mlađu sestru, te sam odnedavno zaručen s currom Teom«, u svom predstavljanju ističe jedan od ponajboljih mladih hrvatskih rukometara. »Profesionalni sam rukometaš i student ekonomije, praktični katolik, živio sam na Remetama od 10. godine, ali već godinu i pol živim na Knežiji. Remete su miran kraj, posebno prekrasno svetište Majke Božje koje vode dragi i zanimljivi redovnici oči karmelićani. U Remetama imam mnogo poznanika i prijatelja, s njima sam u kontaktu, posebno s pojedinim svećenicima i bogoslovima te s ekipom s kojom sam se družio. Bili smo u zboru mladih i još prije na MuC-u (Mladi u Crkvi — projekt koji je trajao dok sam bio srednjoškolac). Tu se puno radi s mladima, premda uvijek ima prostora za napredak.«

»Vjera i molitva su mi izvor snage i mira«

S posebnim osjećajem hrvatski rukometni reprezentativac Luka Šebetić opisuje svetište Zagovornice Hrvatske, Majke Božje Remetske. »Svetište mi predstavlja sliku intimnog vremena za svoj odnos s Bogom. U prvom redu zbog njegove lokacije, posebnoga mira i tištine, ali i atmosfere koja vlada u njemu. Vjera i molitva su mi izvor snage i mira, a isto tako i pomoći u shvaćanju smisla igre, pobjeda i poraza«, kaže Šebetić. O tome kako privući mlade za Crkvu i ponuditi im kršćanske vrijednosti rukometaš Šebetić svjedoči: »Crkva i svećenici mogu jako puno učiniti u prvom redu svojom otvorenosću, zatim kvalitetnim objašnjenjima tema koje mlade zanimaju, dakle skidanjem tabua te poticanjem na vrednovanje i ostvarivanje idealja. Tu je svakako važno razumijevanje mladih ljudi

i traženje rješenja za situacije u kojima se nalaze.« Nadalje reprezentativac Šebetić ističe da je šport za mlade ljudе važan jer kao takav uz njegovo zdravo poimanje može pomoći jer se stvara zajedništvo, kompetitivni naboј, autentičnost pojedinca, dakle od ljutnje do veselja. I oni koji to prepoznaju i organiziraju u Crkvi svjesni su da to olakšava Crkvi da približi Istину za koju smatra da je najbolja za svakog pojedinca kroz opušteniju, pristupačniju, autentičniju atmosferu. Osvrćući se na rukomet, praktični vjernik Luka Šebetić navodi da imamo snažnu rukometnu tradiciju koja ima stanoviti kontinuitet i po čemu je Hrvatska prepoznatljiva u svijetu. »Teško je reći što je granica i gdje se ona nalazi. Iz dana u dan mnogo naših profesionalnih rukometaša radi i spremi se kako bi među ostalim za vlastitu reprezentaciju dali svoje najbolje. A što će to donijeti, teško je prognozirati. No rad spojen s talentom koji nam je Bog dao i vjerom u njega daje čovjeku stanovitu sigurnost. A što će biti, to je u Božjim rukama. Vjera i rad daju snažan i zdrav spoj — u svom poslu daješ sve od sebe iz ljubavi prema tomu što radiš, a ne iz drugih motiva. Razne su motivacije danas onima koji su u rukometu, neke od njih donose grč u želudcu, a ova s vjerom smiruje. Mislim da je to i jedini cilj posla, zapravo meni jest, jer mogu najbolje za sebe reći. Jed-

nostavno da dajem sebe u njemu potpuno i to primarno iz ljubavi prema njemu, ostalo su popratne stvari.«

Rad, talent i vjera

Opisujući jedan svoj dan, Šebetić kaže: »Moj dan je obilježen s jednim ili dva treninga, zatim obilnom prehranom, dnevnim odmorom, nekad molitvom, a nekad čitanjem nekoga duhovnoga štiva. Naravno, tu je i zabava uz neko piće, zatim odlazak u kino, odnosno druženje s prijateljima, zaručnicom i obitelji. Slobodni dani malo su opušteniji. Kad promišljam o mladima, smatram da ih trebaju od malena roditelji poticati na igru i aktivnost, njima se baviti i igrati na igralištima, ako im to zdravlje dopušta. Kasnije tjelesni u školama, a dostupnost športskih objekata ovisi o mjestu stanovanja. Što se tiče Zagreba, tu imamo stvarno veliku ponudu. Ja sam počeo u Bjelovaru s osam godina trenirati rukomet, nastavio sam to u Zagrebu. Kroz različite faze trenirali su me i učili brojni treneri, i teško je reći tko mi je najviše pomogao. Zapravo svaki je trener dao nešto svoga znanja. Lijepo je danas, a to je već duže vrijeme, shvatiti i vidjeti da je hrvatski rukomet prepoznatljiv u svijetu. Hrvatski rukomet koji je snažan ujedno je hrvatski izvozni proizvod. Upravo to pokazuje da se talentom, radom i vjerom može puno toga postići.«

»Profesionalni sam rukometaš i student ekonomije, praktični katolik, živio sam na Remetama od 10. godine, ali već godinu i pol živim na Knežiji.«

Što je novac i kako se prema njemu odnositi?

- *Obilje ili oskudica uvelike ovisi o globalnom stanju likvidnosti ili nelikvidnosti, kao i geografskim, imovinskim i drugim preferencijama ulagača tipično vođenih samo jednim motivom – zarade i mogućnosti multiplikacije profita.*

Autorica:
Prof. dr.
Marijana Ivanov
s Katedre
za financije
Ekonomskoga
fakulteta

Novac je sredstvo razmjene. Instrument zahvaljujući kojem proizvođač robe X ne mora tražiti po svijetu proizvođača robe Y s kojim bi obavio zamjenu jedne robe za drugu, što znači da rješava probleme koji su dolazili do izražaja u davnim ekonomijama temeljenim na sustavu trampe. Novac praktično obavlja funkciju univerzalne robe za koju su svi zainteresirani, odnosno postaje općeprihvaćeni ekvivalent vrijednosti u kojem se izražavaju cijene svih ostalih dobara i usluga te kao takav služi kao sredstvo plaćanja u razmjeni za robu i usluge. Kroz povijest se prvo javio u formi robnog ili naturalnog novca, što znači da se među brojnom robom izdvojila jedna koja je služila kao općeprihvaćeni posrednik u razmjeni sve ostale robe i usluga, a upravo to je ishodište smisla novca, kojega trebamo biti svjesni i danas iako se u tu svrhu koristimo prilično drugačijim finansijskim instrumentima.

Dugo su ljudi kao novac upotrebljavali različite metalne predmete i kovanice, npr. izrađene od zlata, srebra ili drugih metala, što znači da je vrijednost novca zapravo ovisila o materijalnoj vrijednosti metalnog sadržaja koji je rabljen u njegovoj izradi. Ta materijalna vrijednost novca ljudima je dugo bila vrlo važna kako bi imali povjerenje u novac kojim se koriste i kako bi njegova kupovna moć bila stabilna. Za današnji novac njegova materijalna vrijednost više nije važna jer umjesto novcem pune vrijednosti koristimo se reprezentativnim novcem koji samo simbolizira određenu vrijednost, u obliku novčanica i kovanica koje tipično imaju znatno manju materijalnu vrijednost od nominalne vrijednosti koja je na njima naznačena. Dodatno glavnina plaćanja obavlja se bezgootovinski uporabom tzv. depozitnog novca u formi stanja depozita na tekućim i žiro-računima otvorenim u bankama ili sličnim monetarnim institucijama, koji nije ništa drugo nego elektronički zapis o određenom nominalnom iznosu novca te kao takav omogućuje razmjenu za najrazličitiju robu i usluge. Međutim, to nipošto ne znači da

je kupovna moć odnosno realna vrijednost tog novca uvijek stabilna. Konkretno ovisi o stupnju njegova inflacijskog obezvrjedivanja, kao i o učincima suprotnog karaktera gdje realna vrijednost novca može i rasti ako u ekonomiji prevladavaju deflacijski poremećaji. Pojam inflacija označava rast opće razine cijena robe i usluga (za jedinicu robe trebamo dati sve veći iznos novca), a deflacija se javlja u okolnostima pada opće razine cijena.

Tko vlada materijalnim svjetom?

Ljudi su uobičajeno navikli strahovati od inflacije, a pogotovo u sustavima koji su kroz povijest imali iskustva s vrlo visokim stopama inflacije, pa i hiperinflacije. Štoviše u normalnim okolnostima stopa inflacije nikada nije nula, nego se instrumentima monetarne politi nastoji održavati na razini oko 2 % godišnje, a nikako ne puno nižom jer preniske stope inflacije mogu imati nepovoljne efekte na stope rasta BDP-a i zaposlenost. U novijoj povijesti već neko dulje vrijeme svijet boluje od problema deflaciije, kojem pridonosi trend pada cijena nafte i drugih bitnih sirovina, ali isto tako dijelom i nedovoljna potražnja u odnosu na očito prekomjernu ponudu proizvedene robe i usluga. Pri tome problem nije samo na strani hiperprodukcije robe i usluga na globalnoj razini, koja je uvelike vezana uz tehnološke napretke i rast produktivnosti gdje rad čovjeka sve više zamjenjuju strojevi ili se proizvodnja sve češće seli u zemlje s vrlo niskim troškovima rada. Problem je tako daleko veći na strani faktora koji uzrokuju premalu potražnju, koji su u znatnoj mjeri uzrokovani činjenicom da diljem svijeta, pa tako i u Hrvatskoj, postoji velik broj onih koji ostvaruju vrlo niske dohotke, koji su nezaposleni, a rastuće siromaštvo onemogućava rast potražnje za robom i uslugama. Dugotrajnost krize tako je u velikoj mjeri uzrokvana goleminom dohodovnim i imovinskim razlikama koje (iako su uvijek postojale) znatno veću dimenziju dobivaju od početka 90-ih do danas. Ovih dana objavljen je i podatak da 62 ljudi u

svijetu posjeduje jednaku vrijednost bogatstva kao polovica svjetske populacije.

U kontekstu navedenog priča o novcu dobiva i sasvim drugu dimenziju u odnosu na ishodište i smisao novca kao sredstva razmjene, odnosno sredstva iskazivanja cijena. Novac ujedno služi i kao sredstvo štednje – njegov dio koji je izvučen iz optjecaja, tezauriran je i zapravo ne podržava razmjenu robe i usluga te pridonosi zastojima u funkcioniranju realne ekonomije. Novac je i instrument izražavanja dugova, kao i vrednovanja potraživanja, a glavnina današnjeg novca stvorena je kreditima. Kako onima koji svoje ishodište imaju u emisiji primarnog novca središnjih banaka (posebno vodećih središnjih banaka u SAD-u, eurozoni i drugim velikim gospodarstvima, ali i malim zemljama poput Hrvatske koja svoju emisiju novca temelji na pokriću u devizama, poglavito eurima, koje su pri tome uglavnom pribavljeni inozemnim zaduživanjem), a znatno je više izražen efekt kreditne emisije novca koju provode banke, koje ne samo da imaju sposobnost emisije novca, nego u normalnim vremenima provode i njegovu multiplikaciju. Kreditno-multiplikacijska emisija novca posebno je došla do izražaja u godinama prije početka krize kada se i dogodio paradoks prekomjerne ekspanzije nominalnih vrijednosti financijske imovine stvorene od strane svjetske financije (uglavnom kreditima i ulaganjima u dužničke instrumente poput obveznica), dok je realni sektor bilo rast po znatno nižim stopama. Izvorište krize koja je počela 2007., odnosno službeno 2008., u velikoj mjeri ima veze s novcem i njegovom prekomjernom emisijom od 2002. do 2006. koja je omogućila stvaranje financijskih mješura, a općepoznato je da oni prije ili kasnije završavaju puknućem i velikim padovima. Puknuća su počela onog trenutka kada su se vodeće svjetske banke uplašile inflacije, čemu je netom kasnije počeo pridonositi i znatan rast cijene nafte (tipično uzrokovan padom povjerenja u američki dolar) tako da je zaokret prema restriktivnijem djelovanju, popraćen rastom kamatnjača, otvorio prostor za opći pad globalne likvidnosti, a time i zaustavljanje rasta te potom pad cijena financijske i realne imovine, zbog čega je kombinacija psihologije straha i pojave oskudice novca otvorila prostor za razvoj prve financijske, a potom i ekonomске krize.

Rastuća nejednakost

Dodatno sveukupni problem ima veze i s rastućim nejednakostima raspodjele dohotka i velikim imovinskim razlikama jer je transakcijsku potražnju za novcem (kao sredstvom razmjene) višestruko nadmašila špekulativna potražnja za novcem (kao imovinom), dionicama, obveznicama, financijskim izvedenicama i različitim drugim oblicima financijske imovine koja je dijelom financirana novim dugom, a dijelom zalihamama ranije kumuliranog bogatstva. Isti obrasci zabilježeni su svojedobno i u slučaju nekretnina, zlata, pojedinih stranih valuta (npr. švicarskog franka) i druge imovine koja se kupuje iz špekulativnih motiva, radi ostvarivanja zarade na rastu cijena, a takve prilike ponajprije su rezervirane za imućnije i

vrlo imućne osobe, jer drugi većinu novca upotrebljavaju u transakcijskoj svrsi za kupnju nužnih dobara i usluga, dok im visina dohotka tek u manjoj mjeri omogućuje štednju i financijske investicije.

Vođeno ljudskom pohlepom u uvjetima liberalizacije međunarodnih tokova kapitala, sve navedeno ima za posljedicu globalnu mobilnost kapitala iz jednih ekonomija u druge, u one koje u danom momentu ekspandiraju i omogućavaju visoke zarade od ulaganja (bilo od kamata, dividenda ili od kapitalnih dobitaka vezanih uz rast cijena dionica i slično), a onda prije ili kasnije kada se iscrpe potencijali za rast i zaradu, povlačenje kapitala ostavlja iza sebe ponor ekonomija koje upadaju u ekonomski krize i suočavaju se s manjkom financijskih sredstava, odnosno oskudicom novca. Naime, u uvjetima razvoja recesije tipično se snažno smanjuje kreditna aktivnost pa nema nove emisije novca (umjesto multiplikacije događa se redukcija, stari se krediti vraćaju uvećani za kamate pa u sustavu ostaje manje novca), dok se zbog smanjene sklonosti potrošnji i investiranju sve više transakcijskog novca preljeva u novac u funkciji neaktivne štednje, što produljuje trajanje zastoja u realnoj ekonomiji.

Sve navedeno znači da iako se novac službeno definira kao zakonsko i definitivno sredstvo prometa i plaćanja, a zakonima se konkretno određuje i što predstavlja novac u pojedinoj ekonomiji (u Hrvatskoj su to isključivo kune iako su Hrvatima nekako uvijek pri srcu više euri), novac ima daleko više funkcija, a osim nacionalnih monetarnih okvira na koje djeluju nacionalne središnje banke (ili supranacionalne poput ECB-a) njegovo obilje ili oskudica uvelike ovisi o globalnom stanju likvidnosti ili nelikvidnosti, kao i geografskim, imovinskim i drugim preferencijama ulagača tipično vođenih samo jednim motivom – zarade i mogućnosti multiplikacije profita.

Dugotrajnost krize u velikoj je mjeri uzrokovana golemim dohodovnim i imovinskim razlikama koje (iako su uvijek postojale) znatno veću dimenziju dobivaju od početka 90-ih do danas. Ovih dana objavljen je i podatak da 62 ljudi u svijetu posjeduje jednaku vrijednost bogatstva kao polovica svjetske populacije.

Hrvoje Habljak: snima, piše, slika, ilustrira...

- *Obično veće društvo nemoralu proždire jednog moralnog, ili taj moralni ostaje sam u borbi sa samoćom.*

Autor:
V. Čutura

Na području remetske župe žive brojni javni djelatnici, političari, gospodarstvenici, umjetnici, umirovljenici, radnici. Mnogi su samozatajni i premda ih susrećemo svaki dan, premalo se o njima znade. Među njima je Hrvoje Habljak koji je završio školovanje za mag. animiranog filma i novih medija. »Bavim se animiranim i igranim filmom, stripom, ilustracijama i slikom, radim na projektnim planovima za aplikacije i igre za mobilne telefone, trenutačno pišem knjigu i radim na svom dugometražnom animiranom filmu, uz privremeni posao za HRT«, navodi Habljak u svom predstavljanju. Istiće da je crtati volio od malena. »Stariji brat bio mi je uzor kao klincu, znao sam precrtavati njebove crteže i malo ih izmjeniti sebi po volji. U djetinjstvu mi je za jedan rođendan krsna kuma poklonila igračku dinosaure, malog triceratopsa - i tu je počela moja vječna istraživačka pustolovina. Pravstvjet je bio nešto nedokučivo i neistraženo, a djedine i bakine različite bajke prije spavanja upotpunjivale su moju maštu stvarajući svjetove u kojima sam nesmetano uživao.«

Bog stvara dok ja istražujem

»Sredinom 90-ih išao sam u posjet tati u bolnicu, ostavio sam crtež nekog zmaja, a ondje je tada bio i Pavao Štalter, hrvatski animator (*Maska crvene smrti*, 1969.), pa nam je predložio Zagrebačku školu animiranog filma, koju sam polazio u 7. i 8. razredu. Tu sam se upoznao s osnovnom animacijom. U srednjoj školi više sam se bavio snimanjem, pa sam tijekom zadnje godine razmišljaо otici na režiju. No nakon vojske upisao sam Akademiju, smjer animirani film i novi mediji.

Ne mogu reći da sam to oduvijek želio, moj prvenstveni nagon bila je potraga za nepoznatim, istraživanje... Isti odnos imam prema stvaranju – Bog stvara dok ja istražujem i pritom se divim... Nakon svakog otkrića zahvalim mu na otkrivenom.«

Habljak ističe da su nevidljive stvari njegova inspiracija, istraživanje nedodirljivih svjetova u kojima razmišlja i stvara. »Stvari koje su neprimjetne i malene, a kad ih otkrijem, daju mi puno više od onoga što sam očekivao. Nažalost, mediji nas preplavljaju onim što oni žele prikazati i stavljuju umjetnost pod svoju službu. Osobno sam se odrekao umjetnosti i tog naziva, i ne obilazim izložbe niti me to zanima. Tako da za vizualne stvari stvarno ne znam, no moram napomenuti i pohvaliti mlade koji se bave glazbom, ponajprije grupu 'Moj bend', koji su izdali album i s kojima sam imao čast raditi na svom filmu. Mislim da u glazbi ima puno više ljudi orientiranih na vjerski sadržaj nego u drugim kreativnim područjima, barem što se mog dosadašnjeg iskustva tiče. Volio bih da je molitva početak i prvi potez stvaranja, težim tomu. No još uvek sam daleko od duhovne zrelosti. Traženje i borba s vlastitim slabostima nezaobilazni su u mom radu.«

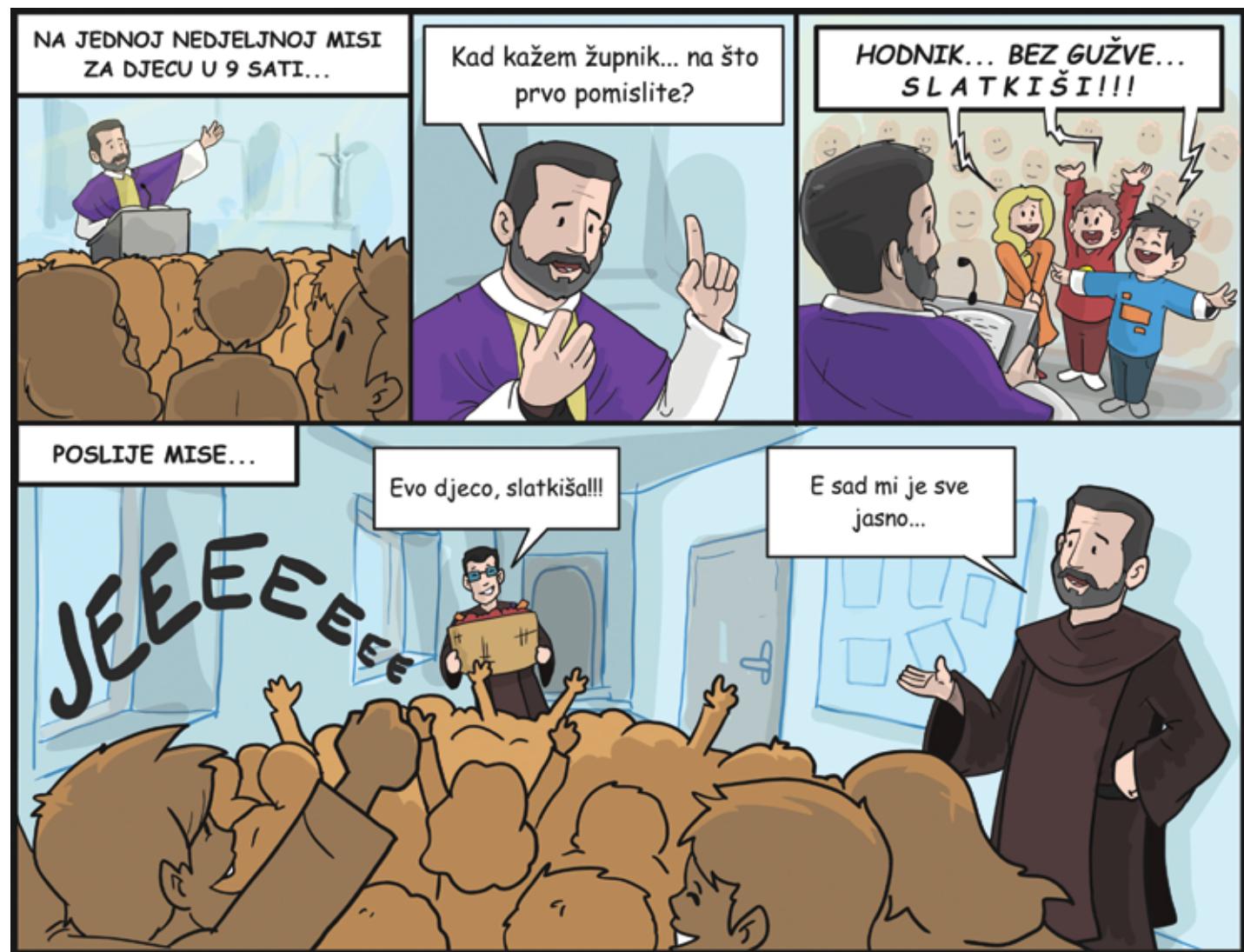
Komentirajući medije i njihov utjecaj na društveno oblikovanje i izgradnju stajališta, Habljak navodi da iz iskustva može reći da internet i mediji drže vrh kontrole svijesti nad svima, ne samo mladima. »Danas je svijet užurban, stresan, trči se svugdje jer se 'nema vremena'. U školi, na fakusu, na poslu razgovara se o događajima. Kojim događajima? E pa onim koje smo vidjeli na vijestima, internetu. I poslije dnevnih obveza svi se vraćaju kućama i ponovno se hrane sadržajem s ekrana. Oni koji se 'prežderu' informacija sile druge i tove ih opterećujućim, nezdravim sadržajem, koji se opet prenosi s te osobe na drugu itd. pa je svijet pun 'zombija' koji kukaju kako je sve loše i Bog je kriv, makar se svi smatraju 'ateistima'. Društvo je strašno bitno! S kim se krećeš. Ili ćeš ti obratiti njih ili će oni tebe. Obično veće društvo nemoralu proždire jednog moralnog, ili taj moralni ostaje sam u borbi sa samoćom. Tamo gdje nije Bog, stvari su nemoguće. Zašto? Zato što je on svemogüć, a mi nismo.«

Pozitivan utjecaj vjere

Habljak stavlja naglasak na život u zajedništvu, druženje s ljudima u vjeri, sa zdravim društvom u zdravom ambijentu, u prirodi! »Ljudi koji se međusobno poštuju i vole, koji mole jedan za drugog - župna zajednica nešto je predivno, velika obitelj sazdana od obitelji. Znam i sam kako sam se blaženo osjećao poslije druženja i rada s prijateljima, kada smo zajednički stvarali glazbu za moj diplomski rad. To iskustvo druženja i međusobnog razumijevanja i molitve davalо mi je snagu da činim nezamislivo. Okružiti se ustrajnim

vjernicima koji će te podići kada poklekneš, bez osuđivanja i podsmjehivanja, jer i sami su krhki i slabi. I svjesni su toga. Mladima je potrebno zdravo katoličko društvo. I kada je ono sazданo na stijeni Crkve pod brižnim krilom dobrih svećenika, kraj kakvih sam ja imao sreće odrastati, valovi i bure zla mogu se samo razbijati na njenoj nepokolebljivosti i postojanosti.«

»Iskustvo druženja i međusobnog razumijevanja i molitve davalо mi je snagu da činim nezamislivo. Okružiti se ustrajnim vjernicima koji će te podići kada poklekneš, bez osuđivanja i podsmjehivanja, jer i sami su krhki i slabi.«

ŠKOLA U BOLNICI

Uz najpotrebitije bez školskoga zvona

Autorica:
**Vesna
Žugec**

Osnovna škola Ivana Gorana Kovačića jedna je od pet škola u Zagrebu koje u svom sastavu imaju bolničke odjele. Ponosni smo što je naša škola u bolnici najstarija; radom smo započeli još 1990. godine, na jednom odjelu i s jednom učiteljicom. Danas radimo na Dječjem odjelu Klinike za ortopediju te Dječjem odjelu Klinike za kožne bolesti pri KBC-u Zagreb na Šalati te u Dječjoj bolnici Srebrnjak. Nastavom su obuhvaćena djeca od prvog do osmog razreda s kojima radi jedanaest učitelja.

Djeca na odjelima borave od nekoliko dana do nekoliko mjeseci. Završetkom liječenja u njihove matične škole šaljemo potvrde o prisustvovanju nastavi. Tako su djeca oslobođena izostanaka, nastavno je gradivo obrađeno te se djeca brzo i bez problema uključuju u nastavni rad u svojoj matičnoj školi.

Kod nas se ne čuje zvuk školskog zvona jer je duljina nastavnog sata prilagođena mogućnostima svakog pojedinog učenika. Radi se najčešće individualizirano, ponekad u skupinama, u učionici ili u bolničkoj sobi, za stolom ili uz krevet malog pacijenta učenika. Uz redovitu nastavu, posjećuju nas glumci i književnici, pripremamo izložbe, maskiramo se za fašnik, a odjelima zavlada veliko uzbudjenje kad stigne sv. Nikola koji uz mali dar nosi pregršt želja za brzim ozdravljenjem... Uz uobičajene nastavne sadržaje pričamo priče, igramo društvene igre, gledamo filmove i puno razgovaramo, osobito u dane kad je tuga za mamom i prijateljima velika, a bolovi osobito jaki... i već je lakše, a vrijeme do

odlaska kući brže prođe! Iako svaki učitelj ili učiteljica uživa u radu sa svojim učenicima, na dan odlaska ne zna se tko je sretniji, učenik ili učitelj, jer odlazak kući znak je da je dijete zdravo ili na putu ozdravljenja i spremno je vratiti se u svoju sredinu. Ne rijetko se na odlasku šalimo: »Do skorog viđenja, ali ne u bolnici!«

A naš radni dan izgleda ovako:

Ponedjeljak, 13 sati i 15 minuta na Dječjem odjelu Klinike za ortopediju. Ručak je upravo završio i iz kuhinje se čuju pozнатi zvuci pranja posuđa. Bebe i mala djeca polako se pripremaju za popodnevno spavanje, a na odjel ulaze ljudi u bijelim kutama. Liječnici u viziti? Fizioterapeuti? Ne! To su učitelji škole u bolnici koji su upravo došli na popodnevnu nastavu. Danas će učenici od petog do osmog razreda imati prirodu, biologiju i kemiju te hrvatski jezik. Učenici od prvog do četvrtog razreda imat će hrvatski jezik, matematiku i prirodu i društvo. Zadnji sat je vjeronauk. Obilazimo od boksa do boksa, pozdravljamo učenike i popisujemo one koji se danas dobro osjećaju i mogu imati nastavu. I dok su novopristigli mali pacijenti pomalo nepovjerljivi, uplašeni i zbunjeni, a u očima im čitamo pitanje: »Pa zar je i ovdje škola?« – prošlotjedni nas pacijenti dočekuju s radošću, spremni za nastavu, tužeći se kako im je vikend bio dugačak. I tako, malo-pomalo u velikoj bolničkoj sobi zavlada prava školska atmosfera. Dok iz jednog boksa čujem Vidrićeve stihove, a u drugom se računaju kemijske formule i radi plakat o zaštićenim biljnim vrstama, sjedam za stol s Majom, svojom »starom« poznanicom, koja je prije dvije godine, u drugom razredu, dulje vri-

jeme boravila na odjelu. Radujemo se našem ponovnom susretu. Ona već zna kako izgleda škola u bolnici, ponijela je i knjige te možemo odmah prionuti na rad. Tuži se kako joj teže ide izračunavanje opsega trokuta pa ćemo najprije to izvježbati, a zatim ćemo naučiti pisanje posvojnih pridjeva izvedenih od vlastitih imenica. Moja druga učenica, Laura, također učenica četvrtog razreda, u petak je operirana, leži i danas ćemo raditi usmeno. Ponavljamo pisanje velikog slova u nazivima časopisa, knjiga i filmova – držim radnu bilježnicu, Laura čita, govori rješenja, ja zapisujem. Nakon sata hrvatskog jezika stiže fizioterapeut te Laura, prvi put nakon operacije, pokušava sjesti. Svi smo zadovoljni postignutim; Laura je sretna jer se osjeća dobro i ne vrti joj se pa nastavljamo s matematikom, radimo vrste trokuta. Kako obje djevojčice, iako iz različitih škola, trenutačno rade iste sadržaje iz nastave prirode i društva, Maja i ja sjele smo kraj Laurina kreveta i ponavljamo hrvatsku povijest, a djevojčice se polako sprijateljuju. Stiže i vjeroučitelj Josip na sat vjeronomućnosti, izazvavši buru oduševljenja jer danas nosi gitaru. Pozdravljam se s Majom i Laurom i odlazim na drugi odjel – Dječji odjel za kožne bolesti, gdje me danas čekaju Paola, Vanesa i Nika iz prvog, drugog i četvrtog razreda. Oduševljene su vjeroučiteljevom gitarom pa najprije moram poslušati sve što su danas naučile pjevati, a zatim se udubljujemo u sadržaje hrvatskog jezika, matematike, prirode i društva i... poslijepodne neprimjetno odmiče. Već stižu roditelji i rođaci u posjete pa na brzinu zadajemo domaću zadaću i dogovaramo raspored za sutrašnji dan. Vesele se engleskom i njemačkom jeziku, čitat ćemo i lektiru, a Nika, koja je tu već tri tjedna, pisat će kontrolni ispit iz matematike koji nam je poslala njena učiteljica. Oprštam se s djevojčicama; završava još jedan radni dan – tako jednak onome u svakoj školi, ali i vrlo, vrlo različit. Vraćam se na odjel ortopedije kako bih uredila razrednu dokumentaciju. S odjela odjekuju veseli zvuci gitare i skladni pjev iz dječjih grla, a čuje se i pokoji odrasli glas. Bolnica? Škola? Ne! Naša škola u bolnici!

Strah od kumovanja

- *Sjećanja i uspomene na dan primanja dara Duha Svetoga*

Autor:
**Zlatko
Šušnić**

Nekada je biti kum na krizmi bilo poželjno i ponos za onoga tko kumuje i za obitelj krizmanika. Uz običaj prošnje kuma, odabiralo se bliske osobe iz obitelji koje su se obostrano poštovale. U vrijeme mojeg djetinjstva bilo je važno s izabranim kumom i njegovom obitelji održati prijateljske odnose poštujući jedni druge. Što se tiče poklona, bili su jako skromni, jedini trošak za kuma ili kumu bio je platiti slikanje za uspomenu i kumovi bi još krizmaniku kupili čislo (krunica napravljena od tijesta, izrađivali su je medičari i licitari; mogla se i pojesti jer je tijesto bilo kao medenjak). Pedesetih godina

prošlog stoljeća kumovi bi za poklon muškom kumčetu darovali ručni sat, koji nije bio neke poznate marke, a ženskom kumčetu kume su poklanjale lutku i možda lančić.

Na krizmanje se išlo pješke iz Remeta do Kaptole na Duhovski ponедjeljak jer je onda krizma bila za vanjske krizmanike. Krizmanici i kumovi išli su ponosno u narodnim nošnjama, a kasnije u odijelima, rano ujutro, da se stigne na vrijeme ući u katedralu i nazočiti sakramantu krizme. Nakon primanja Duha Svetoga kumovi i krizmanici otišli bi u Gradske podrum pojesti što su roditelji krizmanika ponijeli u »culu« (veća marama ili stolnjak u kojoj bi žene na glavi nosile hranu). Nakon takve okrjepe išlo bi se doma taksijem na objed.

U današnje vrijeme pojavio se strah od kumovanja jer je ono postalo opterećenje kumova, od kojih se očekuju skupi pokloni, među kojima mnogi nemaju nikakve veze s primanjem Duha Svetoga. Tako je pred kumovima težak zadatak u izboru poklona, a i finansijski trošak zbog očekivanih skupih poklona.

Danas kada se na krizmu ide već u odrasloj dobi i kada krizmanicima roditelji već osiguraju sva moguća dostignuća tehnike, krizmanici ne bi više trebali očekivati skupe poklone i kumove dovoditi u neugodnosti međusobnim nadmetanjima tko će kupiti ili dobiti skupljili ili moderniji poklon. Djeci treba istaknuti da pokloni nisu svrha krizmanja, nego da se zadrži smisao sakramenta, jer pokloni nemaju nikakve veze s primanjem dara Duha Svetoga. Darovi koji koštaju nekoliko tisuća kuna ruše temeljne vrijednosti primljenih sakramenata. Zato, dragi kumovi, ne kupujte skupe, nego posebne poklone, koji će imati svrhu sjećanja i uspomene na dan primanja Duha Svetoga, pa makar i poklon čuvali u nekoj kutiji u ormaru, on će uvijek imati veliku vrijednost i sjećanje na krizmanje.

(na slici: Kum Ivan Studen i kumče Vjekoslav Keber, kojemu je kao uspomena na krizmanje ostala samo ova slika, u narodnoj nošnji 40-ih godina prošlog stoljeća.)

*Iz obiteljskog albuma
Barbare Keber*

Advocata Croatiae / Uskrs 2016.

Vijesti iz župe

Završetak mandata Župnog pastoralnog vijeća

Prošlo je pet godina otkako je 2011. godine izabrano 25 članova Župnog pastoralnog vijeća čije djelovanje istječe krajem svibnja ove godine. Tako je 26. veljače održana zadnja sjednica. Vijećnici su prije toga sudjelovali u pobožnosti križnoga puta te na misnom slavlju na kojem je župnik o. Antonio Mario Čirko među ostalim spomenuo da su oni slika apostola - uskih Isusovih suradnika. Gospodin povjerava župnu obitelj ne samo Župnom pastoralnom vijeću, nego svim župljanima koji donose plodove u svoje vrijeme, a to će reći: koliko smo dopustili da u nama Isus djeluje? Zato nije temeljno koliko je vanjskih obnova učinjeno, nego koliko je Bog bio vidljiv u svima nama. Župni vijećnici u tom smislu moraju biti jezgra i primjer za župu. U tome veliku pomoć pruža molitva – bilo osobna, bilo zajednička.

Nakon toga vijećnici su imali završnu sjednicu na kojoj su župnik i ostali iznijeli kratki pregled dosada učinjenoga. Sve je završilo druženjem.

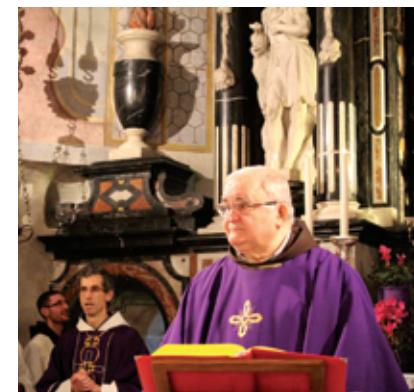
KORIZMENE KONFERENCIJE

Lice Božjeg milosrđa

Korizmene konferencije, koje su prerasle župne okvire jer na susrete su dolazili brojni vjernici iz grada, održavane su svakoga četvrtka. Smisao tih susreta je upravo duhovna obnova koja je itekako svima potrebna u ovo današnje vrijeme koje nudi razne ponude koje osiromašuju čovjeka. Mnogi koji su sudjelovali na konferencijama doživjeli su jedno novo ohrabrenje i svijest o velikoj Božjoj ljubavi. Ovogodišnja tema povezana je sa Jubilarnom godinom milosrđa, te je središnji naslov svih konferencija: *Lice Božjeg milosrđa* uzet iz bule pape Franje kojom je proglašio Godinu milosrđa. Svaki četvrtak kroz korizmu sve je započinjalo s misom i propovijedi, potom nagovorom na temu večeri, te završnom molitvom. Tako su vjernici slušali predavače fra Antu Barišića (Milosrđe i djela). Nadalje su sudjelovali: p. Marko Glogović (Božje milosrđe u očuvanju života); fra Smiljan Kožul (Bog milosrdni oslobođitelj); mons. Jorge Ramos (Božja nježnost u ispovijedi – put obnove života); don Damir Stojić (Obitelj kao odraz Božjega milosrđa nasuprot rodne ideologije); fra Darko Tepert (Moje svjedočanstvo Božjega milosrđa).

fra Anto
Barišić

fra Smiljan
Kožul

mons. Jorge
Ramos

don Damir
Stojić

p. Marko
Glogović

Važnija događanja od Božića do Uskrsa

PROSINAC

- 27. – Božićni koncert – KUD FRANKOPAN
- 28. – Početak blagoslova obitelji
- 31. – Molitveni doček Nove godine u Remetama

SIJEČANJ

- **Bogojavljenje** – Božićni koncert FIS REMETE
 - 8. – Završetak redovitog blagoslova obitelji u župi
 - 9. – Završetak redovitog blagoslova obitelji na filijali na Čretu
 - 9. – Duhovna obnova za mlade bračne parove i za zaručnike. Svjedočenje bračnoga para Topčić
 - 13. – Izšla je aplikacija za župu i svetište za Appleove uređaje pod nazivom Majka Božja Remetska. Osim na Apple Storeu, možete je besplatno skinuti već otprije i za uređaje Android na Google Playu.
 - 16. – Mjesečni susret za srednjoškolce
 - 19. – Blagoslov Osnovne škole u Remetama, djelatnika i djece.
- Remetski župnik je na već tradicionalnom molitvenom susretu na početku godine pozdravio svu djecu i djelatnike te u razgovoru i promišljaju o duhovnim vrednotama blagoslovio sve za uspješan rad i učenje.

Dani klanjanja u župi i trodnevna priprava

- 20. – Misa s propovijedi
- 21. – Klanjanje pred Presvetim, molitva za bolesne
- 22. – Misa s propovijedi
- 23. – Blagdan klanjanja s nedjeljnjim rasporedom misa. Blagdan klanjanja završio večernjom misom koju je predslavio dekan Remetskoga dekanata i župnik župe sv. Mihaela Arkandela u Dubravi kapucin fra Branko Lipša.
- 27. – Župnik o. Čirko na sjednici Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za sjemeništa i duhovna zvanja

VELJAČA

- 2. – U Rimu o. Antonio Mario Čirko sudjelovao na završnim susretima kao predstavnik povjerenstva za zvanja pri HKVRPP-u zajedno s tri redovnice članice povjerenstva na temu »Posvećeni život i zajedništvo – Zajednički temelj u različitosti oblika posvećenog života«. Vrhunac svega bila je svečana

misa koju je predslavio papa Franjo 2. veljače. U tim danima, osim radnog dijela, župnik je u svojim molitvama nosio svoju župnu zajednicu u ovoj Svetoj godini milosrđa prolazeći kroz sveta vrata.

- 2. – Remetski župnik iz Rima gostovao na Hrvatskom katoličkom radiju povodom završetka Godine posvećenog života.
- 3. – Preminula Antunija Knežević r. Brkić, majka bivšega remetskog župnika o. Ante
- 6. – promocija novoizšle knjige o. VJENCESLAVA MIHETECA: DUŠA REMETSKOG ROMARA
- 10. – Pepelnica (Čista srijeda) – početak korizmenog vremena
- 11. – Početak korizmenih konferencija. Središnja tema konferencija povezana je s ovogodišnjom izvanrednom Svetom godinom, Jubilejom milosrđa, te nosi naziv: LICE BOŽJEGA MILOSRĐA.
- 15. – Župnik u Somboru
- 15. – Korizmena konferencija
- 18. – Korizmena konferencija
- 18. – Novi sadržaji na župnoj mrežnoj stranici – ZABAVNI KUTAK
- 20. – Susret za srednjoškolce u velikoj samostanskoj dvorani
- 24. – Gostovanje remetskog župnika na Radiju Mir Međugorje
- 25. – Korizmena konferencija
- 26. – Završni susret župnog pastoralnog vijeća za ovaj petogodišnji mandat (2011. – 2016.)

OŽUJAK

- 1. – Sastanak Obiteljske zajednice
- 3. – Korizmena konferencija
- 4. – 24 sata za Gospodina. Remetska župa priključila se zajedno s čitavom Zagrebačkom nadbiskupijom posebnom pokorničkom događaju pod nazivom »24 sata za Gospodina«. Inicijativa je to Papinskog vijeća za promicanje nove evangelizacije koju je najavio papa Franjo.
- 4. – 6. Župnik o. Čirko u Sarajevu vodio duhovne vježbe za djevojke studentice na temu: Promijeni me, Gospodine.
- 10. – Korizmena konferencija
- 12. – Mjesečni susret za srednjoškolce
- 13. – Duhovna obnova hrvatskih branitelja iz naše župe i šire
- 17. – Korizmena konferencija
- 18. – 20. – Zbor mladih organizirao duhovnu obnovu za mlade u karmeličanskom samostanu na Bušku jezeru. Voditelj: o. Đani Kordić.

Duhovna obnova okupila hrvatske branitelje

Zagovornici Hrvatske za ozdravljenje domovine

- *Potrebno je zajedništvo i gledanje prema istom cilju, a to je vjera i pouzdanje u Božju providnost. K tome putu nas vodi Zagovornica Hrvatske.*

Na petu korizmenu nedjelju 13. ožujka u remetskom svetištu u organizaciji župe Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo održana je duhovna obnova za hrvatske branitelje te druge stradalnike Domovinskoga rata. Misu je predslavio remetski župnik o. Antonio-Mario Čirko uz župnoga vikara o. Iliju Tipurića. Pozdravljujući nazočne o. Čirko je kazao: »Dragi stradalnici Domovinskog rata, rodbino poginulih, dragi branitelji, poštovani župljani, okupili smo se na ovome svetome mjestu gdje ovaj Marijin kip pred vama dobiva naslov Zagovornica Hrvatske - Najvjernija Majka, koji joj je dodijelio Hrvatski sabor u 17. stoljeću. Danas je ovo mjesto duhovna oaza grada Zagreba i šire. Ponosni smo što možemo organizirati ovu duhovnu obnovu. Smisao ovoga susreta proizlazi iz jednoga od naziva koji su hodočasnici dali Gospoj Remetskoj – a to je Ljekarna nebeska. Neka ovo svetše bude mjesto duhovnog ozdravljenja naše domovine, te mjesto zajedništva branitelja i svih ljudi dobre volje.« Uz branitelje iz remetske župe u duhovnoj obnovi su sudjelovali branitelji i stradalnici iz drugih župa, a nazočan je bio savjetnik predsjednice RH za hrvatske branitelje Ante Deur, generali Hrvatske vojske Mladen Markač i Josip Lucić, te drugi visoki časnici, zatim branitelji iz Sisačko-moslavačke župe.

Ante Deur

Željko Čorak

vačke županije predvođeni Ivicom Kneževićem, te predsjednikom udruge logoraša Ivanom Lipkom, Davorom Đurinom iz Velike Gorice, predsjednicom udruge udovica poginulih u Domovinskom ratu Rozalijom Bartolić.

Svoja svjedočenja vjere iz ratnih i današnjih dana u remetskom svetištu s nazočnima su podijelili Ante Deur i Željko Čorak. Posebno su istaknuli da je za vrijeme Domovinskoga rata jedini saveznik pravednicima bio Bog, a to je bilo oplemenjeno dubokom vjerom i molitvom te braniteljskim zajedništvom i zajedništvom hrvatskoga naroda. Stoga, i danas potrebno je zajedništvo i gledanje prema istom cilju, a to je vjera i pouzdanje u Božju providnost. K tome putu nas vodi Zagovornica Hrvatske. Misno slavlje pratilo je remetski župni zbor, a poslije mise priređeno je druženje i pripremljen je zajednički objed za branitelje hodočasnike koji je osigurao Duje Renić, a Dario Šošić i Marin Nekić uz župu pobrinuli su se za piće.

Mjesto duhovnog ozdravljenja naše domovine

Župnik Čirko je istaknuo da je svatko u vrijeme Domovinskog rata dao svoj doprinos za našu slobodu i samostalnost. Nijedna žrtva nije zanemariva i teško ih je nabrajati. Drago mi je da tu žrtvu danas prepoznaju i oni koji vode naš narod.

Nadalje je župnik Čirko u propovijedi istaknuo da prepoznajemo znakove Božje prisutnosti. »No sjećam se i onih godina Domovinskog rata kada sam tek ulazio u punoljetnost života kada je Bog za čitavi naš hrvatski narod pokazao svoju brigu. Čudo se je dogodilo da smo uspjeli sačuvati svoju slobodu bez obzira što su tada svi u svijetu govorili da je pitanje vremena kada će se slomiti obrana. No ti koji su tako govorili nisu računali na srce koje ljubi svoj narod i na molitve tolikih ljudi koji su klečali i molili se Bogu za mir dok ste vi branitelji stajali u rovovima i na prvim linijama. Sjećam se kada sam zajedno sa svojom obitelji prebirao zrnca krunice i kada smo na koljenima zazivali Božju zaštitu. To su bila vremena nemira, ali vremena u kojima nas je nakon molitve Bog ispunjao svojim mirom. Slušamo današnje evangelje o preljubnici. Žele ju kamenovati. Po zakonu oni imaju na to pravo. Zato žele Isusa staviti pred gotov čin i prisiliti ga da kaže da ju treba kamenovati. A to jedva čekaju, da bi ga optužili kako je okrutan. Čini se da za Isusa nema izlaza. On ništa ne govoriti, nego se saginje i piše na zemlji, da bi nakon nekoliko trenutaka čuli rijeći: 'Tko je od vas bez grijeha, neka baci prvi kamen na ovu preljubnicu!' Svatko od nas ima svoje pogreške, slabosti i propuste.«

Križ ima vodoravnu i okomitu liniju

- *Možemo vidjeti da milosrđe ne ide bez ljubavi*

Papa Franjo proglašio je jubilarnu Godinu milosrđa, pozivajući nas da činimo djela milosrđa. Ušli smo u korizmu koja nas poziva na molitvu, post i milostinju kako bismo se dobro pripravili za susret s Uskrsnim. Sam Isus često govori o milosrđu u svojim prispodobama. Ne samo da govori, nego i iskazuje milosrđe na svakom koraku jer on je sam Milosrđe i Ljubav. Na kraju krajeva, on i nas poziva: »Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrđan« (Lk 6, 36).

Kako odgovoriti na taj poziv koji je upućen svima nama? Ne samo poziv, nego naredba od samoga Isusa. Svojim zahtjevom Isus od nas traži da budemo milosrdni, i to ne samo malo, samo ponekad, nego ljestvicu postavljaju visoko. Govori nam da budemo milosrdni kao što je Otac naš milosrđan. Otac koji je dao svog Sina jedinorođenca kako bi spasio nas grešnike.

Možemo vidjeti da milosrđe ne ide bez ljubavi. Jer ako nema ljubavi, nema što pokretati to milosrđe. Ljubav Oca i Sina prema nama, ljubav Oca prema Sinu i ljubav Sina prema Ocu. Tako da je put kojim trebamo tražiti i davati milosrđe upravo put ljubavi – put ljubavi prema Ocu i Sinu i put ljubavi prema bližnjima.

Križ ima vodoravnu i okomitu liniju. Tako i naša ljubav i milosrđe trebaju imati takvu okomitu liniju, koja govori kako je izvor naše ljubavi i milosrđa u Bogu, gdje mi sami primamo od njega milosrđe i ljubav svakodnevno, te onu vodoravnu gdje tu primljenu ljubav i milosrđe dajemo drugima. Kako Isus kaže: »Besplatno primiste, besplatno dajte!«

Da bismo mogli činiti djela milosrđa, moramo biti svjesni koliko je nama samima potrebno Božje milosrđe i Božja ljubav. Kada postanemo svjesni toga, uvidjet ćemo koliko je to i drugima potrebno i prihvati ulogu Božjega suradnika na zemlji te činiti za njega ta djela kako nas je on sam učio. To su malena svakodnevna djela učinjena s puno ljubavi, gdje prioritet nismo mi sami i naša dobrobit, nego čovjek u potrebi.

Umjesto mame pripremiti ručak, očistiti kuću

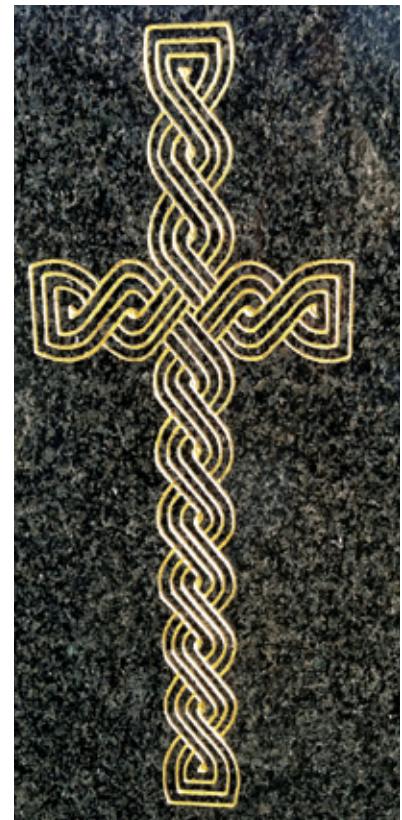
Bilo da su to tjelesna djela milosrđa: hranići gladne, napojiti žedne, obući gole, doče-

kati stranca, liječiti bolesne, posjetiti zatvorene, pokopati mrtve, ili pak duhovna djela milosrđa: dvoumna savjetovati, neuka poučiti, grešnika pokarati, žalosna i nevoljna utješiti, uvredu oprostiti, nepravdu strpljivo podnositi, za žive i mrtve Boga moliti. Mnoge su prilike u danu kada možemo pokazati tu sliku i priliku Božju u nama. Navest će samo nekoliko malenih i svakodnevnih prilika za djela milosrđa: umjesto mame pripremiti ručak i oprati suđe ili očistiti kuću kako bi se ona mogla odmoriti nakon teškog radnog dana, pomoći prijatelju u učenju ako mu baš ne ide, oprostiti bratu ili sestri nešto što nas je povrijedilo i prvi za tražiti oprost, ustati starijoj osobi u tramvaju ili joj pomoći da pređe preko ceste, izdvojiti slobodno vrijeme i provesti ga s djedom ili bakom koji se osjećaju usamljeno. Bit svih tih djela jest ljubiti čovjeka i željeti mu dobro. Donijeti mu Krista i približiti ga Kristu. Ne gledati mjerilima svijeta, nego Božjim mjerilima. Jer sve što i mi sami posjedujemo, nemamo svojom zaslugom, nego Božjom milošću. Svi darovi, talenti, dobro koje imamo, darovano nam je. I nije nam darovano samo za nas. Kao što je Isus darovan cijelom svijetu, tako smo i mi, udovi Kristova tijela, darovani na korist drugima. Kada imamo Kristov život pred očima i Kristovu riječ i ljubav u srcu, bit će nam jasno što nam je činiti.

Probajmo okrenuti svoje misli i djela više prema drugima, a manje prema sebi: »Jer, tko sebe daruje, taj se prima; tko sebe zaboravlja, taj sebe nalazi; tko prašta, bit će mu oprošteno; tko sebi umire, taj se rađa za život vječni«, kako kaže sv. Franjo.

Završila bih s Kristovim riječima koje vam ostavljam za razmatranje: »Ne treba zdraviti liječnika, nego bolesnima. Hajdete i proučite što znači: milosrđe mi je milo, a ne žrtva. Ta ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike.«

Autorica:
Mateja
Lekčević

Navest će samo nekoliko malenih i svakodnevnih prilika za djela milosrđa: umjesto mame pripremiti ručak i oprati suđe ili očistiti kuću kako bi se ona mogla odmoriti nakon teškog radnog dana, pomoći prijatelju u učenju ako mu baš ne ide...

Isusovo uskrsnuće!

Uskoro je Uskrs! Slavimo Isusov povratak na zemlju. Ne možemo reći novi život, jer je on živio na nebu. On, nas je i dalje čuvač, pokazao mnoga čuda! On nas uvijek čuva, bio na nebu ili na zemlji. A u našim posljednjim danima, čeka nas On, u našem drugom domu.

PAVEL
PERETAKI
7. m., Komete

I.N.R.I

BOŽE MOJ
ZAŠTO SI
ME OSTAVIO?

LEONARD
GAZIC, 7 m., Komete

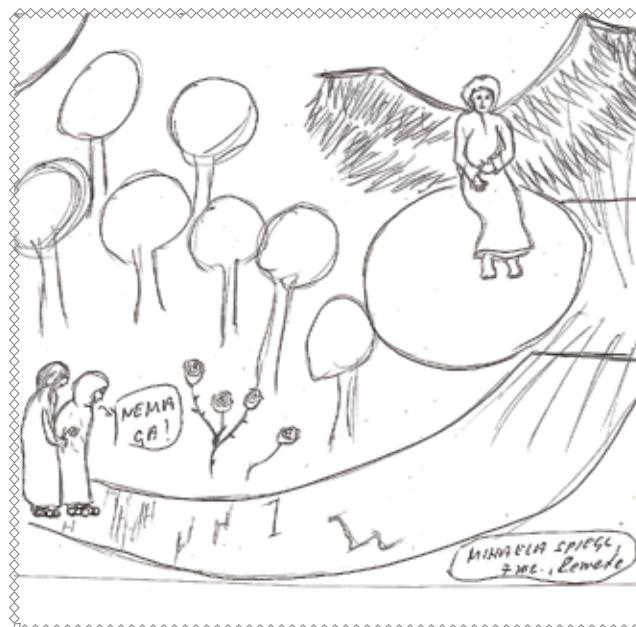
Isus je išao na križ za sve ljude kako bi pokazao da postoji ljubav bez granica. Takva ljubav da smo spremni umrijeti za nekoga. Isus je umro za sve, a najvažnije je umro je za one koji su bili protiv njega koji su ga tukli i mučili. Time je pokazao da je takva ljubav moguća.

VID Urbanec,
7 m., Komete

Uložiti Isus
javlja se
apostolima!

MARIO ČURKOVIĆ,
7 m., Komete

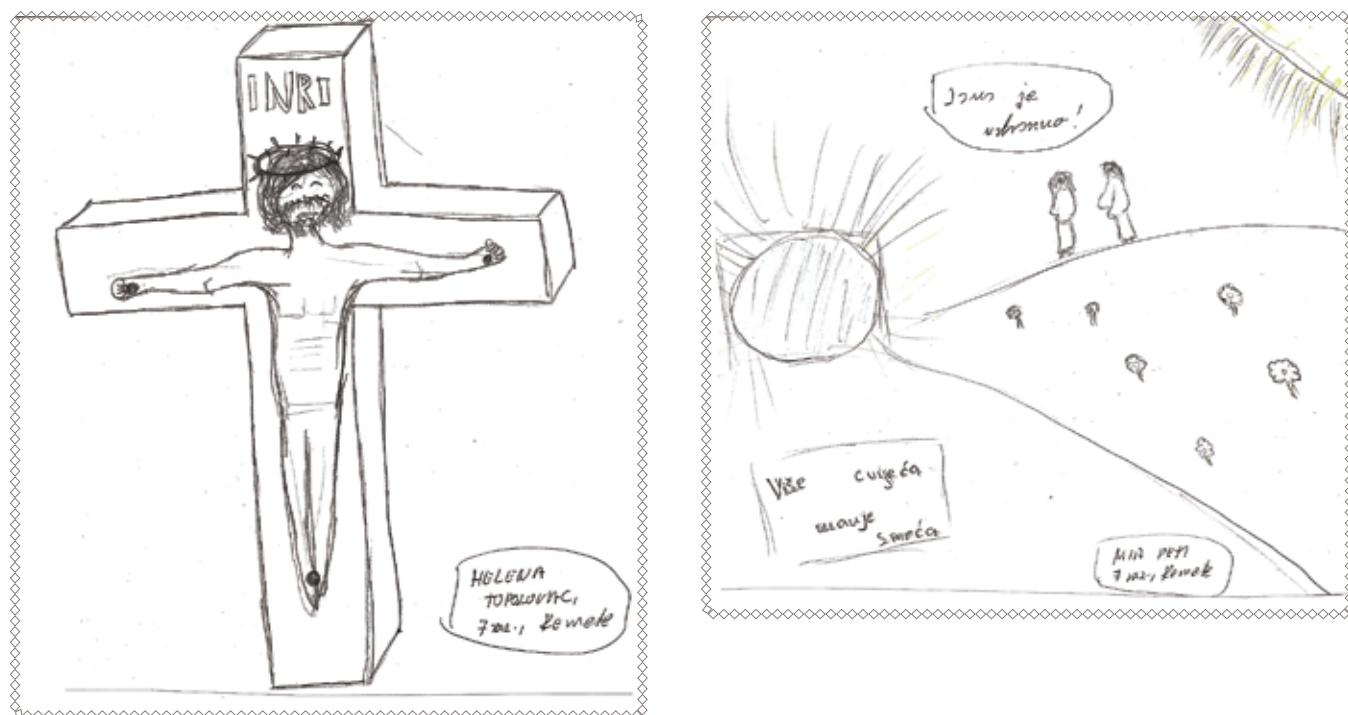

MILANETA SPLEČE
7 m., Komete

Isus je umro na križu
za sve nas.
Podje je ustanova.

MATEJ BOŠNAK,
7 m., Komete

Poučno

Hrvoje Habljak

SAKRAMENTI

Tijekom pastoralne – katehetske godine u župi se održava redovita priprema za sakrament euharistije (prve pričesti) zajedno sa sakramentom pomirenja (ispovijedi) i sakrament potvrde (firme, krizme).

Učenici trećega i osmoga razreda tijekom vjeronaučne godine redovito dolaze u župu na tjedne susrete, na župnu katehezu.

Kada razmišljamo o ovim sakramentima, dobro je podsjetiti se što je sakrament i koje značenje i ulogu ima u životu čovjeka vjernika.

Na latinskom *sacramentum* znači sveti znak, sveta tajna.

Sakramenti su vidljivi znakovi Božje prisutnosti među ljudima. Ustanovio ih je Isus Krist radi posvećenja vjernika. Oni su za kršćane vidljivi znak preko kojega susreću uskrsloga Krista.

SAKRAMENT EUHARISTIJE (prve pričesti)

Crkva je sakrament euharistije odvijek držala najzvišenijim sakramentom, središtem i vrhuncem svega kršćanskog života. U euharistiji u najpotpunijem smislu prisutan je Isus Krist, koji okuplja svoje vjernike na gozbu ljubavi. Gozbu koja se sastoji od slavlja riječi i blagovanja Isusova tijela i krvi – pričesti.

Vjeroučenici se u trećem razredu pripremaju za ovaj sakrament. Podrazumijeva se da redovito u školi po- hađaju nastavu vjeronauka. Važno je napomenuti da na nastavi vjeronauka u školi uče – stječu znanje iz područja vjere. Na župnom vjeronauku, gdje se pripremaju za prvi susret s Isusom pod prilikama kruha i vina, uče, vježbaju kako živjeti vjeru u svakodnevnom životu u svojoj župnoj zajednici. Uče euharistijske simbole, geste koje su prisutne u euharistijskom slavlju, molitve, pjesme, kako pobožno i dostojanstveno sudjelovati i slaviti uskrsloga Gospodina. Vjeroučenici uče da je važno sve ono što čine u tjednu – svoje obvezе, odgovornost u radu, poslušnost prema roditeljima i odraslima, druženje s prijateljima – donijeti, prikazati Isusu na nedjeljnomy euharistijskom susretu. Zajedno sa svojom obitelji i cijelom kršćanskom zajednicom sudjeluju i Isusu prinose svoje darove. Euharistijski Isus ih blagoslivlje da u nastupajućem tjednu hrabro i odgovorno izvršavaju svoje obvezе. Euharistija – misa duhovna je hrana za vjernika. Hrana koja ga čini čvrstim, da ne klone u svojim malim ili velikim životnim brigama.

Prije slavlja, dan uoči prve pričesti, prvi put sudjeluju u sakramentu pomirenja (ispovijedi). Isusu otvaraju svoju dušu, priznajući svoje pogreške

koje su učinili prema dobromu Bogu i svojim bližnjima. Čista srca i savjesti, sljedeći dan svečano pristupaju euharistijskom stolu.

SAKRAMENT POTVRDE (krizme, firme)

Sakrament potvrde nazivamo i firmom (lat. *firmare*: potvrditi) i krizmom (grč. *khrisma*: pomazanje). Podjeljuje se učenicima osmoga razreda. Kako smo naznačili kod sakramenta euharistije, tako napomijemo i ovdje:

vjeroučenik učeći svoju vjeru u školskom predmetu vjeronauka dobiva široko znanje iz područja vjere. Redovitim dolaskom tijekom vjeronaučne godine na župni vjeronauk, razmišlja o ulozi Duha Svetoga u svom vjerničkom životu.

Potvrda je sakrament Duha Svetoga koji nam se daruje u punini. Potvrda mladoga vjernika ospozobljava da sve više postaje odrastao, odgovoran i zreo kršćanin.

U Novom zavjetu na više mesta možemo pronaći svjedočanstva kako polaganjem ruku apostola Duh Sveti silazi na vjernike. To su biblijski temelji za slavlje sakramenta potvrde. Da je potvrda sakrament u kojem nam se daruje Duh Sveti na osobit način svjedoče nam Djela apostolska: »Kad su apostoli u Jeruzalemu čuli da je Samaria prigrnila riječ Božju, poslaše k njima Petra i Ivana. Oni siđoše i pomoliše se za njih da bi primili Duha Svetoga. Jer još ni na koga od njih ne bijaše sišao; bijahu samo kršteni u ime Gospodina Isusa. Tada polagahu ruke na njih i oni primahu Duha Svetoga« (Dj 8, 14–17).

Dakle, primanjem sakramenta potvrde primamo Duha Svetoga koji nas obasiplje i ispunja svojim mnogovrsnim darovima. Darovi Duha Svetoga su mudrost, razum, savjet, jakost, znanje, pobožnost, strah Božji. Plod Duha Svetoga, kako apostol Pavao piše u Poslanici Galaćanima, je ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost.... Duh Sveti ospozobljava vjernika i daje mu snagu da hrabro svjedoči svoju vjeru, da bude zreo i odgovoran član vjerničke (župne) zajednice. Zato potvrdu nazivamo i »sakramentom kršćanske zrelosti«.

Pripremila: Lujza Milodanović

IZVADCI IZ MATICE ŽUPE od 13. studenoga 2015. do 24. veljače 2016.

KRŠTENI

Toma Vesenjak, Petra Trgovec, Nikola Samaržija, Sara Matić, Ena Crneković, Roko Dragović, Mario Bogović, Karlo Kološ, Mihael Pisuljak, Leonardo Nakijoski, Nina Karas, Marin Braje, Luca Šarušić, Katarina Gudlin, Luka Marijan, Andrej Pavličić, Patrik Havidić, Ema Brkić, Ivan Palić, Klara Bat, Ivan Roglić – Karlušić, Josip Vlahoviček, Eva Tomičić, Ljubica Marija Marušić, Marko Kovačević, Lukas Vidas, Vito Emanuel Zotman, Jakov Kadić, Korina Kovačić.

VJENČANI

Srećko Lukić i Adriana Majdandžić, Josip Branimir Krivić i Amela Pamela Konjhodžić, Marko Braje i Marija Valentić, Ivan Milković i Jasmina Musić.

UMRLI

Danica Pavlina, Marcela Piuković Pleština, Đuro Mesaroš, Đuro Perković, Marija Oštarčević, Dragutin Ivanek, Dane Lukač, Jela Marić, Spomenka Kovačić, Debora Kakarigi, Zlata Tkalcic, Miljenko Kačić, Anica Gale, Josip Puljak, Franka Radić, Slavko Štefek, Marija Radanović, Stjepan Dojčić, Vera Mokosek, Vladimir Car, Anka Smrekar, Ivanka Vlahoviček, Marija Fabijanić, Jacques Gustave Pierre Franck, Jaka Vuletić, Slava Igrec, Ivanka Crnarić, Nada Bakarić.

Bukovac 85 Domaći proizvodi iz ljepe naše,
uzgojeni s ljubavlju i nadom da ćete i vi biti dio naše priče.

Nudimo:

- svježe voće i povrće isključivo hrvatskih proizvođača,
- domaće proizvode biranih OPG-ova,
- zimnice, džemove, bezglutenske slastice,
- tjesterine, suhmesnate proizvode, eko brašno i žitarice,
- prirodne sokove, čajeve,
- vina

Vršimo dostavu proizvoda iz naše ponude!
Telefon: 095 509 4581

Župno pastoralno vijeće (2011. - 2016.)